

Stručná história Národnej banky Slovenska

Rok 1993

1. január 1993

Vznik NBS

Národná banka Slovenska začala plniť svoje funkcie podľa zákona č. 566/1992 s účinnosťou od 1. januára 1993.

Po uzatvorení politickej dohody o zániku Česko-Slovenskej Federatívnej Republiky v júli 1992 začalo sa s intenzívnymi prípravami na vytvorenie centrálnej banky Slovenskej republiky. V septembri 1992 bol na rokovaní Predsedníctva vlády SR predložený materiál Zásady a postup zriadenia Národnej banky Slovenska. Následne bol 18. novembra 1992 Národnou radou SR prijatý zákon č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska ako emisnej banke Slovenskej republiky s termínom začatia jej činnosti k 1. januáru 1993. Na čele novovzniknutej inštitúcie stál Marián Tkáč, viceguvernér poverený riadením NBS.

Medzi prvoradými úlohami NBS bolo sformovanie základných funkčných útvarov. Boli to:

- útvar emisnej agendy, ktorý mal zabezpečovať emisiu bankoviek a razbu mincí a ich distribúciu, ako aj správu zásobného obeživa,
- útvar menovej politiky s ťažiskovou úlohou vypracúvania menového programu a analýzy jeho plnenia,
- útvar bankových obchodov, ktorý mal prevziať a uskutočňovať peňažné operácie vo vzťahu ku komerčným bankám a orgánom a inštitúciám sektora verejných financií,
- útvar ekonomický, ktorý mal uskutočňovať devízové operácie, najmä správu devízových rezerv, dlhovú službu vlastnú i vlády a zabezpečovať činnosti kurzovej agendy,
- útvar bankového dohľadu, ktorý mal prevziať agendu udeľovania licencií novozakladaným komerčným bankám, stanovovania pravidiel obzretného podnikania a dohľad nad dodržiavaním podmienok licencie i stanovených pravidiel,
- útvar zahraničných vzťahov, ktorý mal plniť úlohy súvisiace so vzťahmi medzi NBS a medzinárodnými finančnými a bankovými organizáciami,
- útvar zodpovedajúci za koordináciu a efektívnosť medzibankového platobného styku.

Rovnako naliehavou úlohou bolo vytvorenie útvarov, ktoré zabezpečovali agendy a činnosti pre vnútorné potreby NBS ako napr. právny, personálny, verejných informácií, účtovný, štatistický, vnútornej kontroly a auditu, automatizácie, knižnice, správy a ochrany objektov i ostatného majetku NBS. Treba tiež spomenúť prípravu vydávania odborného bankového časopisu BIATEC a Inštitút menových a finančných štúdií, zriadený v NBS v roku 1994, ktorý začal zabezpečovať výskum v oblasti menovej, bankovej a fiškálnej politiky.

Ďalej bolo potrebné dobudovať špecializované organizačné jednotky:

- Inštitút bankového vzdelávania, účelová organizačná jednotka NBS zameraná na prípravu a zvyšovanie kvalifikácie špecialistov a riadiacich pracovníkov slovenského bankového sektora, ktorá bola pôvodne založená 1. septembra 1991 rozhodnutím vedenia Štátnej banky československej,
- Archív NBS prevzatý od Oblastného ústavu ŠBČS pre Slovensko, ktorý bol budovaný od roku 1951 ako historicko-dokumentačný referát s poslaním zhromažďovať, triediť a uschovávať dokumenty o činnosti peňažných ústavov na Slovensku.

Bankovú radu v roku 1993 tvorili piati členovia - guvernér Vladimír Masár, viceguvernéri Marián Tkáč a Marián Jusko, vrchný riaditeľ Ján Mathes a Jozef Makúch.

Počas dvadsiatich rokov prešla NBS viacerými zásadnými zmenami. V odozve na vývoj hospodárskych podmienok sa postupne menil jej cieľ, stratégia, nástroje a v neposlednom rade aj jej organizačná štruktúra.

január 1993

Zabezpečenie únosnej miery inflácie

Základným cieľom menovej politiky bolo zabezpečiť únosnú mieru inflácie a udržať vnútornú konvertibilitu slovenskej koruny.

Stabilita meny sa dosahovala prostredníctvom znižovania miery inflácie ako aj udržiavaním fixného výmenného kurzu Sk v rámci fluktuálneho pásma $\pm 0,5\%$, pričom fixný kurzový režim (kurz bol naviazaný na tzv. menový kôš) slúžil ako nominálna kotva pre vývoj inflácie. Priame a nepriame menové nástroje postupne tvorili: úverové limity (administratívna forma riadenia úverových aktivít bánk), povinné minimálne rezervy, diskontná sadzba, lombardná sadzba, zmenkové operácie a operácie na voľnom trhu.

Devízová politika voči obyvateľstvu bola upravená Oznámením viceguvernéra NBS o nákupe valút občanmi Slovenskej republiky v obchodných bankách z januára 1993. Oznámenie umožnilo občanom SR pre rok 1993 nakupovať v peňažných ústavoch valuty v ekvivalente 7 500 Sk, z toho v 1. polroku 1993 do hodnoty 4 000 Sk.

8. február 1993

Menová odluka

Vo februári 1993 došlo k menovej odluke SR a ČR.

V deň menovej odluky skončila platnosť dohody o menovej únii s Českou republikou. Týmto dňom sa zákonným platidlom na Slovensku stali dovtedy používané česko-slovenské mince a bankovky, ktoré boli v priebehu januára a začiatkom februára v predstihu označené kolkami so štátnym znakom a názvom Slovenskej republiky a príslušnou nominálnou hodnotou. NBS a banky okolkovali viac ako 120 mil. kusov bankoviek federálnej meny. NBS ešte nedisponovala úložnými a spracovateľskými priestormi pre zásoby peňazí, preto bola nútená prenajímať si tieto kapacity od komerčných bánk.

Okolkované boli federálne bankovky v hodnote 20, 50, 100, 500 a 1000 korún. Desiatkorunová bankovka nebola kolkovaná vzhľadom na nízku nominálnu hodnotu, ako aj skutočnosť, že nebolo plánované vydanie novej bankovky v rovnakej hodnote a už v deň menovej odluky boli uvedené do obehu prvé desiatkorunové mince vyrazené v Kremnickej mincovni. Pri menovej odluke bolo vymenených spolu 71 miliónov kusov bankoviek v celkovej sume 26 miliárd Sk.

8. február 1993

Prvý desaťkorunák v obehu

V deň menovej odluky sa do obehu sa dostala prvá slovenská minca - desaťkorunák.

Základný rad slovenských obehových mincí tvorili mince s nominálnymi hodnotami 10, 20 a 50 halierov a 1, 2, 5 a 10 slovenských korún. Všetky pôvodné halierové mince boli zo zliatiny hliníka a horčíka. Korunové mince mali oceľové jadro a boli galvanicky pokovované, okrem desaťkorunáka, ktorý bol zo zliatiny medi, hliníka a niklu.

Lícne strany mincí boli riešené jednotne. V hornej polovici mincového poľa bol vyobrazený štátny znak Slovenskej republiky. Pod štátnym znakom vo dvoch riadkoch bol uvedený názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA a pod ním rok razby. V dolnej časti mince sa nachádzala značka Mincovne Kremnica MK, ktorá mince vyrobila.

Na rubových stranách mincí boli okrem nominálnych hodnôt námety dokumentujúce kultúrne hodnoty na území dnešnej Slovenskej republiky z rôznych historických období.

Autorom výtvarných návrhov všetkých mincí je Drahomír Zobeck.

február 1993

Clearing medzi SR a ČR

Zúčtovanie platieb medzi Slovenskou republikou a Českou republikou formou clearingového platobného styku.

Po menovej odluke bolo medzi SR a ČR zavedené clearingové zúčtovanie s využitím zúčtovacieho ECU ako jednotky pre zúčtovanie platieb. Kurz svojej národnej meny voči zúčtovaciemu ECU mohla každá strana stanoviť s odchýlkou 5% od oficiálneho kurzu ECU.

Vzájomné platby medzi republikami sa uhrádzali cez clearingový systém dvoma spôsobmi:

1. Starý blok, čiže pohľadávky vzniknuté pred 8. februárom 1993 v jednotke XCS, 1 XCS=1SKK=1CZK.
2. Nový blok v jednotke XCU.

Od 8. februára 1993 do 29. septembra 1995 sa v kurzovom lístku NBS pod názvom Kurzy devízového trhu uvádzal 1 XCU. Vzájomné zúčtovanie medzi SR a ČR sa uskutočňovalo prostredníctvom clearingového mechanizmu na základe Platobnej dohody medzi SR a ČR, ktorá bola v platnosti od 4. februára 1993.

február 1993

BZCS, a. s.

Svoju činnosť začalo Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a. s.

Bankové zúčtovacie centrum Slovenska (BZCS) zohrávalo kľúčovú úlohu v platobnom systéme Slovenska. Z poverenia NBS zabezpečovalo bezhotovostný platobný styk medzi bankami na území SR ako aj platobný styk medzi subjektmi v SR a ČR.

Medzibankové zúčtovanie na Slovensku bolo založené len na elektronickom prenose platobných operácií. Platobné transakcie v medzibankovom zúčtovaní sa vykonávali na princípe krytia každej platby peniazmi na účte (tzv. gross-settlement). Zúčastnené banky museli mať účty v NBS. Tieto účty boli v tom čase totožné s účtami povinných minimálnych rezerv. Systém umožňoval tieto typy platobných transakcií: platobný príkaz, inkaso a platobný príkaz tretej strany. Realizované transakcie boli vo vzťahu k účtom povinných minimálnych rezerv neodvolateľné a konečné.

Popri domácom medzibankovom platobnom styku BZCS, a. s. tiež vytváralo zúčtovanie medzištátnych platieb s ČR. V tomto prípade však boli spracované transakcie len typu platobného príkazu.

10. júl 1993

Devalvácia kurzu Sk

Významný pokles devízových rezerv SR a rastúce devalvačné očakávania viedli 10. júla k devalvácii kurzu Sk voči voľne vymeniteľným menám o 10 %.

29. júl 1993

Vymenovanie guvernéra NBS

Guvernérom NBS sa stal Vladimír Masár.

30. august 1993

Prvá bankovka v obehu

NBS uviedla do obehu prvú slovenskú bankovku v hodnote 50 Sk.

Federálne okolkované bankovky boli nahradené novými slovenskými bankovkami. Základný rad slovenských bankoviek tvorili bankovky v siedmich nominálnych hodnotách: 20 Sk, 50 Sk, 100 Sk, 200 Sk, 500 Sk, 1000 Sk a 5000 Sk. Autorom výtvarného riešenia všetkých bankoviek bol akademický maliar Jozef Bubák, ktorého na jeseň 1992 vzhľadom na krátkosť času a už vykonané práce na návrhoch pripravovaných federálnych bankoviek, priamo oslovil tím pripravujúci novú slovenskú menu na pôde bratislavského pracoviska ŠBČS. Vďaka tomu mali bankovky jednotný štýl s použitím originálneho prvku - lomeného svetelného pruhu prechádzajúceho cez tlačový obrazec.

V záujme lepšej vzájomnej rozlíšiteľnosti a zvýšenia ochrany pred falšovaním boli na bankovkách následne postupne vykonané menšie úpravy. Pri dotlači bankoviek v roku 1996 bol upravený dizajn a farebnosť bankoviek 100 Sk a 500 Sk. V roku 1999 bola zvýšená úroveň ochrany bankoviek 200 Sk, 1000 Sk a 5000 Sk, a v roku 2000 aj bankovky 500 Sk, doplnením ďalších ochranných prvkov - vysokosvetlého vodoznaku, opticky premenlivej farby a írisujúceho povlaku. Na bankovke 1000 Sk bola použitá tiež vysokoreflexná fólia a na 5000 Sk vysokoreflexná fólia a Kinegram®.

Na slovenských bankovkách bola väčšina ochranných prvkov viditeľná voľným okom. Takými boli napríklad vodoznak, ochranný prúžok, sútláčová značka, írisujúci povlak, opticky variabilné prvky, Kinegram®, metalická fólia a pod. Viaceré z nich znemožňovali verne zobrazit' pôvodný lesk, resp. meniacu sa farbu na bankovke pomocou fotokopírovacích zariadení. Časť ochranných prvkov bola kontrolovateľná pomocou jednoduchých pomôcok v obchodoch, na poštách, alebo v zmenárňach, napr. mikrotexy pomocou lupy, ochranné vlákna a tlačené prvky viditeľné v ultrafialovom svetelnom spektre pomocou ultrafialovej lampy a pod. Všetky bankovky však obsahovali aj strojovo čitateľné ochranné prvky, identifikovateľné iba prostredníctvom špecializovaných zariadení, ktoré umožnili pri spracovaní v bankách vysokorýchlostnú kontrolu nielen prítomnosti ochranných prvkov, ale aj ich umiestnenia a intenzity. Sem patrili napríklad prvky viditeľné len v infračervenom spektre, magnetizmus či špeciálne chemické prvky.

1. september 1993

Pamätná strieborná minca

NBS vydala prvú pamätnú striebornú mincu v hodnote 100 Sk s motívom vzniku SR.

Na lícnej strane v strede hornej polovice mincového poľa je umiestnený štátny znak Slovenskej republiky, pod ním je v riadkoch nápis SLOVENSKÁ REPUBLIKA, označenie nominálnej hodnoty a letopočet razby.

Na rube mince uprostred mincového poľa je zobrazený tvar územia Slovenskej republiky, v ňom je na trojvrší umiestnený dvojramenný kríž. Nad ním je uvedený dátum vzniku Slovenskej republiky 1.1.1993. Tri letiace tatranské orly prinášajúce v zobákoch pučiace lipové prúty sú symbolom slobody a nezávislosti. V opise je umiestnený text: ZLOŽME ROZTRATENÉ PRÚTY SVÄTOPLUKOVE V PEVNÝ ZVÄZOK V SRDCI EURÓPY. Autorom mince je Štefan Novotný.

september 1993

Emisia obligácií

Jedným z najdôležitejších momentov z hľadiska zabezpečenia systému vnútornej konvertibility SKK bolo umiestnenie prvej emisie obligácií NBS v hodnote 25 miliárd JPY na japonskom kapitálovom trhu v septembri 1993. Táto emisia uviedla NBS na svetové kapitálové trhy a vytvorila základné predpoklady na postupné otváranie kapitálových trhov pre slovenské subjekty.

október 1993

Obozretné podnikanie bánk

Úsek bankového dohľadu NBS reguloval obozretné podnikanie bánk podľa opatrení, ktoré vydala ešte Štátna banka Československá. V priebehu roka NBS začala pripravovať v spolupráci s poradcami MMF nové vlastné opatrenia.

1993

Zber štatistických údajov

NBS ako centrálna banka už v roku 1993 zabezpečovala zber štatistických údajov zo všetkých komerčných bánk pôsobiacich na území SR. Štatistické údaje boli následne spracované a vyhodnocované. Cieľom bolo získať údajovú základňu pre efektívne riadenie bankovej sústavy SR, pre ústredné orgány štátnej správy a medzinárodné finančné inštitúcie. Pre tieto činnosti sa využívala programová aplikácia ABIS, ktorá bola v rámci delimitácie prevzatá zo ŠBČS..

Rok 1994

1. január 1994

Múzeum mincí a medailí pod správou NBS

Múzeum mincí a medailí v Kremnici bolo vzhľadom na svoju numizmatickú profiláciu delimitované pod NBS.

Vznik Kremnického múzea

Oficiálne múzeum založil v roku 1890 archivár a historik Pavol Križko. V uvedenom roku vyčlenil z mestského archívu predmety muzeálnej povahy a vytvoril najstaršiu múzejnú expozíciu. V roku 1955 došlo k odčleneniu múzea od archívu. V roku 1956 múzeum odkúpilo od kremnickej mincovne kompletný materiál z celoštátnej výstavy o jej dejinách. Tieto predmety sa stali základom novej stálej numizmatickej expozície múzea.

Pôvodne regionálne múzeum sa čoraz viac profilovalo ako odborná numizmatická inštitúcia. Tento trend vyvrcholil v roku 1976 pretransformovaním múzea na špecializované celoštátne Múzeum mincí a medailí. Dôsledkom toho bolo okrem iného sprístupnenie novej stálej expozície Z dejín baníctva, mincovníctva a medailérstva (1978). Múzeum sa od tej doby zameralo na ešte aktívnejšie dokumentovanie činnosti kremnickej mincovne, na numizmatiku, medailérstvo a filateliu. V roku 1983 bola na jeho pôde založená tradícia kremnických medailérskych sympózií, ktorá trvá dodnes.

Po roku 1989 došlo k viacerým zmenám v spojitosti so zriaďovateľom múzea. Napokon od 1. apríla 1994 bolo, vzhľadom na svoju numizmatickú profiláciu, delimitované pod Národnú banku Slovenska.

Po začlenení Múzea mincí a medailí pod NBS došlo k prehĺbeniu numizmatickej špecializácie múzea a k ďalšiemu skvalitneniu jeho odborných a prezentačných činností. Do múzea pribudli tisíce nových numizmatických predmetov, reštaurovali sa zbierky vo fondoch regionálnej histórie a výtvarného umenia.

Link na Múzeum mincí a medailí: <http://www.muzeumkremnica.sk>

4. február 1994

Prechod platobného a účtovného systému pod NBS

NBS prevzala plne pod svoju správu prevádzku platobného a účtovného systému automatizovaných bankových operácií (ABO).

Keďže NBS v čase svojho vzniku nedisponovala dostatočným technologickým a priestorovým vybavením, prevzala delimitáciou z bývalej ŠBČS programový systém ABO (automatizácia bankových operácií), ktorý bol prevádzkovaný v Centre automatizácie VÚB. Po vybudovaní Výpočtového centra NBS v priestoroch Ústavu aplikovanej kybernetiky SAV prevzala NBS systém ABO do vlastnej správy.

Prostredníctvom systému ABO bolo zabezpečované vedenie účtov klientov a vykonávanie platobného styku na týchto účtoch. NBS viedla účty prevažne pre štátne orgány a organizácie. Prevzatím existujúceho funkčného systému získala NBS určité časové obdobie na náročnú prípravu a získanie potrebných skúseností na vybudovanie nového systému.

február 1994

Prvé opatrenia bankového dohľadu

NBS zrušila opatrenia o obozretnom podnikaní bánk vydané ŠBČS a vydáva vlastné opatrenia o kapitálovej primeranosti, úverovej angažovanosti, pravidlách likvidity a regulácii menových pozícií komerčných bánk.

15. marec 1994

Jednotný medzibankový platobný styk

NBS vydala vyhlášku č. 275/1994 Z. z. o zásadách platobného styku vrátane zúčtovania medzi bankami uskutočňovaného na území Slovenskej republiky.

31. marec 1994

Koniec platnosti federálnej meny

Skončila platnosť kolkovaných federálnych bankoviek a československých mincí, ako aj možnosť ich výmeny.

Výmena neokolkovaných ani okolkovaných československých bankoviek za platné eurové bankovky už v súčasnosti nie je možná, nakoľko uplynula lehota určená na ich výmenu podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov (napríklad zákon NR SR č. 26/1993 Z. z. o opatreniach na zabezpečenie prechodu česko-slovenskej meny na slovenskú menu a o zmene a doplnení devízového zákona, nariadenie vlády SR č. 27/1993 Z. z. o niektorých opatreniach na zabezpečenie prechodu na slovenskú menu).

Posledná okolkovaná federálna bankovka v hodnote 500 Kčs prestala na našom území platiť 10. januára 1994 a jej výmena bola možná do 31. marca 1994. Potom však úplne zanikla možnosť výmeny ako zo slovenskej, tak aj českej strany, keďže ide o bankovky definitívne zaniknutého štátu.

15. júl 1994

Zmena menového koša SKK

V rámci fixného kurzového režimu NBS pristúpila k zmene menového koša SKK z päťzložkového na dvojzložkový (60 % DEM a 40 % USD).

Národná banka Slovenska po rozdelení federácie prevzala systém určovania kurzu slovenskej koruny k voľne vymeniteľným menám, ktorý sa používal v bývalej Štátnej banke československej. Bol zachovaný päťzložkový menový kôš (USD, DEM, ATS, GBP, FRF) a systém denného fixovania kurzu SKK.

V ďalšom období sa však už menový kôš, jeho percentuálne zloženie, ako aj technika denného fixovania, prispôbovali menovému programu NBS a špecifickým podmienkam slovenského finančného trhu. Menový kôš sa postupne zredukoval na dve meny - USD (40 %) a DEM (60 %), ktorých percentuálne zastúpenie odrážalo menovú štruktúru realizovaného zahraničného obchodu SR. Približne 40 % zahraničnoobchodnej výmeny SR sa v začiatkoch existencie meny uskutočňovalo v americkom dolári a zvyšok v nemeckých markách, prípadne cez meny, ktoré boli na ňu viac, či menej naviazané.

Fluktučné pásmo, v rámci ktorého sa mohol kurz SKK pohybovať bez administratívneho zásahu centrálnej banky, bol spočiatku stanovený na +/- 0,5 % a postupne sa rozširoval až na +/- 7 % od centrálnej parity. Pohyb kurzu bol navyše brzdený ďalším významným obmedzením, jeho denná zmena nemohla presiahnuť 0,1 %. NBS týmto mechanizmom, s ktorým súviseli viaceré obmedzenia, sledovala najmä cieľ stabilizácie novovzniknutej meny. Zabezpečoval totiž dostatočnú transparentnosť a istotu pri investovaní do koruny. Viazanosť kurzu na menový kôš dávala istotu investorom, že investovaním do SKK cez USD a DEM sa vystavujú minimálnemu riziku.

22. júl 1994

Pôžičky od MMF

SR získala ďalšie pôžičky od MMF.

Vláda SR podpísala s MMF Letter of Intent, ktorým sa zaviazala neprekročiť deficit štátneho rozpočtu v roku 1994 o viac ako 4 % HDP a v roku 1995 o viac ako 3 % HDP. Závazky vlády boli podmienkou schválenia pôžičky MMF Stand-by II vo výške 164 mil. USD. Pôžička bola schválená Výkonnou radou MMF. Na základe tejto pôžičky sa zároveň uvoľnila aj druhá tranža pôžičky STF vo výške 94 mil. USD.

Československá republika (ČSR) bola zakladajúcim členom MMF, pričom v roku 1954 bolo členstvo ČSR v MMF prerušené. Česká a Slovenská Federatívna republika (ČSFR) obnovila svoje členstvo v MMF dňa 20. septembra 1990 podpísaním Dohody o MMF (Zákon č. 500/1992 Zb.). V súvislosti s rozdelením ČSFR na 2 samostatné republiky získali od 1. januára 1993 nástupníctvo v MMF obidve krajiny.

Delimitáciou pasív bývalej ČSFR Slovenská republika získala pôžičku Stand-by a pôžičku Contingency a Compensatory Financing Facility (CCFF). Počas prvých dvoch rokov existencie samostatnej SR sa jej záväzky voči MMF rozšírili o ďalšie dve pôžičky - pôžičku Systemic Transformation Facility (STF), ktorá bola schválená v prospech SR v júli 1993 a pôžičku Stand-by II.

júl 1994

Druhá emisia dlhopisov

Uskutočnila sa druhá emisia dlhopisov NBS na japonskom kapitálovom trhu. Devízové rezervy dosiahli 1,7 mld. USD.

21. december 1994

Zlatá pamätná minca

NBS vydala prvú slovenskú zlatú pamätnú mincu s motívom Svätopluka.

Na lícnej strane mince je znak Slovenskej republiky. Na rubovej strane je imaginárny portrét Svätopluka z profilu a charakteristický pohľad na strážnu vežu, symbolizujúcu hrad Devín, v jej súčasnej podobe.

Dôležitou súčasťou celého kompozičného zoskupenia je štrukturálnymi prvkami zobrazená evokácia kráľovskej koruny vo výslednom myšlienkovom posolstve vyjadrujúca dominujúce tendencie tých čias – organizovanie, spájanie a zjednocovanie. Celkovú kompozíciu dotvára kruhopis Svätopluk s letopočtom jeho úmrtia 894 a rokom výročia 1994.

Autorom mince je akademický sochár Vojtech Pohanka.

1994

Spolupráca so ŠÚ SR

NBS a Štatistický úrad SR podpísali prvú dohodu o vzájomnej spolupráci a výmene údajov. Na základe Dohody NBS získava štatistické informácie o hlavných indikátoroch vývoja ekonomiky nevyhnutné pre jej rozhodovaciu činnosť. Štatistickému úradu SR poskytuje NBS informácie za oblasť bankovej a devízovej štatistiky.

Rok 1995

22. máj 1995

Nová päťtisíckorunáčka

NBS emitovala novú slovenskú bankovku v najvyššej nominálnej hodnote 5 000 Sk.

Na lícnej strane bankovky je portrét Milana Rastislava Štefánika (21.7.1880 - 4.5.1919), významného diplomata, politika, vojaka a astronóma, doplnený po ľavej strane výtvarnými prvkami znázorňujúcimi Slnko a polmesiac charakterizujúce časť jeho života, ktorú venoval výskumom a pozorovaniam v oblasti astronómie.

Na rubovej strane bankovky je zobrazená mohyla M.R.Štefánika na Bradle. Cez tlačový obrazec sa prelína časť súhvezdia Veľkej medvedice a v pravej hornej a dolnej časti obrazca sú vyobrazené kvety ponikleca veľkokvetého.

Autorom výtvarného návrhu je akademický maliar Jozef Bubák, autorom ryteckého prepisu portrétu je český rytec Václav Fajt. Bankovky vytlačila nemecká ceninová tlačiareň Giesecke & Devrient.

jún 1995

Devízy pre obyvateľstvo

NBS v súvislosti s rastom devízových rezerv a v súlade s prípravou konvertibility slovenskej koruny na bežnom účte platobnej bilancie rozhodla o zvýšení limitu predaja devízových prostriedkov pre obyvateľstvo na 30 000 Sk s účinnosťou od 1. júla 1995. Od 1. októbra 1995 bol limit zvýšený na 60 000 Sk.

3. júl 1995

BRIBOR

Oficiálne etablovanie BRIBORu (BRatislava InterBank Offered Rate).

V lete roku 1995 bol oficiálne etablovaný BRIBOR (BRatislava InterBank Offered Rate), ktorý zahŕňal sadzby peňažného trhu v tom čase so splatnosťou do obdobia troch mesiacov a spreadom medzi sadzbami BRIBOR a BRIBID nepresahujúcim 50 bázičných bodov. Finančný trh na Slovensku tak získal svoju cenovú bázu - základ, od ktorého bolo možné v ďalšom období odvíjať ďalšie finančné produkty a deriváty, ktoré sú štandardnou súčasťou vyspelejších finančných trhov. Pre NBS sa BRIBOR stal nielen dôležitým informačným zdrojom o aktuálnej úrokovej situácii na peňažnom trhu, ale aj spätnou väzbou o vplyve vlastných menovo-politických rozhodnutí.

Etablovanie BRIBOR-u bolo len začiatkom procesu budovania efektívneho peňažného trhu schopného prenášať úrokové rozhodnutia NBS do reálneho ekonomického prostredia na jednej strane a poskytovať hodnoverné informácie o aktuálnej, ako aj očakávanej cene peňazí na strane druhej.

29. september 1995

Kompletná séria slovenských bankoviek

Národná banka Slovenska vydala do obehu bankovky v nominálnej hodnote 200 Sk, čím sa uzatvorila séria slovenských bankoviek.

Na lícnej strane bankovky je vytlačený portrét Antona Bernoláka (1762-1813), kňaza, jazykovedca, jedného z predstaviteľov slovenského národného obrodzenia, stúpenca osvietenenských ideálov. Do dejín slovenského národa sa zapísal ako prvý kodifikátor slovenského spisovného jazyka - tzv. bernolákovčiny.

Na rubovej strane bankovky je vyobrazená historická veduta Trnavy z 18. storočia. V popredí dominuje súčasný pohľad na symbol mesta - renesančnú Mestskú vežu.

Autorom výtvarného návrhu bankovky je akademický maliar Jozef Bubák, autorom ryteckého prepisu portrétu na lícnej strane a rozkresby na rubovej strane je český rytec Václav Fajt. Bankovky vytlačila nemecká ceninová tlačiareň Giesecke & Devrient.

1. október 1995

Ukončenie Platobnej dohody medzi ČR a SR

Vypovedanie a ukončenie Platobnej dohody medzi ČR a SR, zánik clearingového zúčtovania s ČR a pravidelné stanovovanie kurzu českej koruny.

Vláda ČR rozhodla 7. 6. 1995 o jednostrannom vypovedaní Platobnej dohody medzi ČR a SR. Clearingové zúčtovanie medzi SR a ČR ukončené k 1. októbru. Obe centrálné banky sa následne dohodli na uverejňovaní vzájomných kurzov v dennom kurzovom lístku. Na prechodné obdobie od 1. októbra do 15. októbra bol stanovený kurz českej koruny na 1 CZK = 1, 121 SKK.

Po ukončení platnosti Platobnej dohody bolo nevyhnutné doriešiť vyrovnanie salda clearingových účtov vo výške hraničného úveru t. j. 130 mil. ECU, ktoré NBS dlžila česká strana. Dňa 14. decembra 1995 bola podpísaná Dohoda medzi vládou SR a vládou ČR o ďalšom postupe pri vysporiadaní salda clearingových účtov a vysporiadaní zostatku pohľadávok a záväzkov subjektov oboch republík po ukončení platnosti Platobnej zmluvy medzi SR a ČR zo 4. februára 1993. Dohoda určovala vyrovnanie troch štvrtín hraničného úveru dlžníckou stranou vo voľne vymeniteľnej mene (ČR uskutočnila platbu 19. decembra 1995) a jednej štvrtiny dodávkami tovaru českého pôvodu.

október 1995

Konvertibilná koruna

Slovenská republika splnila článok VIII Článkov dohody MMF a slovenská koruna sa stala konvertibilnou v rámci bežného účtu platobnej bilancie.

S postupným vývojom finančného trhu v SR bolo možné adekvátne uvoľniť aj mechanizmus stanovovania kurzu a prenechať väčšiu zodpovednosť určovania konkrétnej úrovne kurzu na medzibankový devízový trh. NBS preto pristúpila k jeho čiastočnej liberalizácii.

Dňa 1. októbra 1995 nadobudol účinnosť nový devízový zákon, ktorý vychádzal z princípu konvertibility slovenskej koruny v rámci bežného účtu platobnej bilancie. Zákon upravoval aj tie vzťahy, ktoré boli dočasne regulované a rátať s obehom slovenskej meny v zahraničí.

december 1995

Rezervy viac ako tri miliardy USD

Devízové rezervy NBS po prvý raz od vzniku centrálnej banky SR prekročili hranicu 3 mld. USD. Ku koncu roka 1995 dosiahli 3 418,4 mil. USD. Oproti stavu k ultimu decembra 1994 vzrástli o 1 673,4 mil. USD.

Rok 1996

január 1996

Sterilizačné nástroje

NBS aktívne využila sterilizačné nástroje a emitovala ďalšie pokladničné poukážky.

NBS prvý krát emitovala vlastné pokladničné poukážky v roku 1995 so splatnosťou menej ako jeden mesiac a so splatnosťou jeden mesiac. Výrazný trvalý prebytok likvidity v bankovom sektore v roku 1996 prinútil NBS

aktívne využiť ďalšie sterilizačné nástroje a emitovať pokladničné poukážky s trojmesačnou splatnosťou. Fluktučné pásmo sa rozšírilo na $\pm 5\%$ s cieľom zneistiť krátkodobý špekulatívny kapitál.

S postupným vývojom finančného trhu v SR bolo možné adekvátne uvoľniť aj mechanizmus stanovovania kurzu a prenechať väčšiu zodpovednosť určovania konkrétnej úrovne kurzu na medzibankový devízový trh. NBS preto pristúpila k jeho čiastočnej liberalizácii. V apríli 1996 zrušila obmedzenie brániace maximálnej dennej zmene o viac ako 0,1 %. Znamenalo to, že kurz sa prakticky mohol zo dňa na deň pohnúť o celé fluktučné pásmo. Druhou zmenou bolo zavedenie obchodného rozpätia pri realizácii obchodov s komerčnými bankami na fixingu, ktoré bolo dokonca väčšie ako zvyčajné rozpätie na devízovom trhu.

V dôsledku prijatých zmien sa znížila predikovateľnosť pohybu kurzu koruny a ťažisko medzibankového trhu sa prenieslo z obchodovania medzi NBS a komerčnými bankami na obchodovanie medzi samotnými komerčnými bankami. Liberalizačné opatrenia pozitívne ovplyvnili medzibankový trh, no súčasne vniesli aj určitú neistotu vo vzťahu ku kurzu koruny, ktorá sa prejavila v jej zvýšenej volatilitate i v možnosti krátkodobých turbulencií na pohotovostnom trhu.

január 1996

Operácie zabezpečené cennými papiermi

S rozvojom finančných trhov NBS upustila od úverových limitov a aktívnejšie využívala operácie zabezpečené cennými papiermi. Ukončením využívania úverových limitov stanovovaných jednotlivým komerčným bankám a s prechodom na intenzívnejšie uplatňovanie trhového inštrumentária NBS sa zvýšila aj úloha domáceho peňažného trhu ako sprostredkovateľa realizácie menovej politiky.

7. február 1996

Vznik Investičného výboru

Investičný výbor zodpovedal za činnosti súvisiace s tvorbou, aplikáciou a kontrolou dodržiavania investičnej politiky NBS v oblasti správy devízových rezerv. Hlavným dokumentom určujúcim pravidlá správy devízových rezerv NBS sa stal tzv. Rule Book, ktorý bol pravidelne aktualizovaný, aby efektívne riadil proces správy devízových rezerv NBS.

1. marec 1996

Novela zákona o bankách

Novela zákona posilnila postavenie a právomoci bankového dohľadu NBS, zmenila postupy pri zakladaní bánk a usmerňovaní ich ekonomických aktivít. Zároveň sa v nej upravil komplex otázok hypotekárneho bankovníctva.

21. marec 1996

Budova pobočky v Košiciach

V Košiciach bola otvorená nová budova pobočky NBS, ktorá bola jej prvou vlastnou prevádzkovou budovou. Pri vzniku NBS sa jej súčasťou stali aj tri regionálne pobočky so sídlom v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. Systém regionálnych štruktúr bol v roku 1993 doplnený sieťou im podriadených expozitúr v mestách: Levice, Nitra, Nové Zámky, Trenčín, Trnava, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Prievidza, Žilina, Humenné, Poprad, Prešov.

V danom čase pobočky plnili úlohy v oblastiach:

- hotovostného peňažného obehu a služieb
- platobného a zúčtovacieho styku
- kontroly dodržiavania devízového zákona

- hospodársko-menových analýz (regionálne analýzy o hospodárskom vývoji, predikcie exportu a importu za okruh určených hospodárskych subjektov, regionálna banková štatistika)
- bankových obchodov.

Expozitúry sa zameriavali predovšetkým na zabezpečenie platobného a zúčtovacieho styku vo vzťahu ku klientele štátneho rozpočtu, vrátane platobných príkazov do zahraničia a niektoré z nich zabezpečovali úschovu a spracovanie zásob peňažnej hotovosti.

marec 1996

Zákon o ochrane vkladov

NR SR schválila zákon o ochrane vkladov fyzických osôb. Náhrada za nedostupný vklad v tom čase bola vo výške vkladu, najviac však vo výške tridsaťnásobku a pri stavebnej sporiteľni šesťdesiatnásobku priemernej mesačnej mzdy v SR za predchádzajúci kalendárny rok.

30. apríl 1996

Nové päťdesiathalierové mince

Do obehu boli dané nové päťdesiathalierové mince z kvalitnejšieho kovu.

Dňa 30. 4. 1996 dala NBS do obehu nové mince s nominálnou hodnotou 50 halierov (vzor 1996). Na päťdesiathalierových minciach zostal zachovaný pôvodný motív - hrad Devín, ktorý bol použitý už na minciach rovnakej nominálnej hodnoty v roku 1993.

Dôvodom vydania novej 50-halierovej mince bola snaha NBS uľahčiť občanom jej rozlíšenie od dvojkorunovej mince, pričom bol použitý tvrdší a kvalitnejší mincový materiál s dlhšou životnosťou.

V roku 1996 boli dané do obehu aj upravené stokorunové a päťstokorunové bankovky. Pri dotlačí boli uskutočnené niektoré úpravy dizajnu a farebnosti bankoviek, ktorých cieľom bolo dosiahnuť ich lepšie rozlíšenie v peňažnom obehu.

1. december 1996

Liberalizácia devízového režimu

Liberalizácia devízového trhu a nákup nehnuteľností v zahraničí.

Nadobudla účinnosť vyhláška MF SR a NBS č. 335/1996 Z.z. o vykonávaní niektorých ustanovení devízového zákona. Liberalizácia sa týkala:

- prijímania finančných úverov od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 3 roky
- poskytovania finančných úverov cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 5 rokov
- nadobúdania nehnuteľností v členských štátoch OECD
- zrušenie limitu na dovoz a vývoz bankoviek a mincí v slovenskej a cudzej mene a nahradenie ohlasovacou povinnosťou pri sumách nad 150 tisíc Sk a pri poštovom styku nad 20 tisíc Sk.

Rok 1997

1997

SR – pozorovateľ v OECD

SR bol priznaný štatút pozorovateľa v OECD.

SR prijala so žiadosťou o prijatie za riadneho člena OECD (Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj) v roku 1994 aj záväzky vyplývajúce z členstva v OECD. Stanovisko zainteresovaných orgánov SR bolo definované v tzv. Memorande SR.

NBS mala štatút pozorovateľa vo výboroch pomocných orgánov OECD na zasadnutiach ktorých aktívne participovala.

Vyjadrovala sa k uplatňovaniu liberalizačných kódexov OECD v oblasti voľného pohybu kapitálu a bežných neviditeľných operácií. V priebehu rokov 1996 - 1997 NBS realizovala v zmysle odporúčaní záverov výborov CIME/CMIT (Výbor pre medzinárodné investície a nadnárodné podniky a Výbor pre kapitálové pohyby a neviditeľné transakcie) jednotlivé liberalizačné kroky v oblasti operácií kapitálového účtu a následne novelizovala legislatívny rámec.

máj 1997

Útoky na korunu

Finančný trh SR zažil prudký odlev špekulatívneho kapitálu, ktorý spôsobil turbulencie na devízovom trhu.

Zlomovým obdobím bol máj, keď situáciu na domácom peňažnom trhu podstatne ovplyvnil vývoj na devízovom trhu. V poslednej dekáde mája sa v dôsledku zvýšeného dopytu nerezidentov po devízových prostriedkoch dostali domáce bankové subjekty do krátkej devízovej pozície, ktorej dorovnanie na fixingu NBS im odčerpávalo korunovú likviditu. Zároveň došlo k znižovaniu celkových devízových rezerv. NBS reagovala na takúto situáciu znížením svojich refinančných aktivít a vytvorením tlaku na domáce bankové subjekty s cieľom obmedziť devízové predaje. V situácii kritického nedostatku korunovej likvidity uzatvárali aj referenčné banky internú dohodu o podstatnej redukcii devízových transakcií a prispievali tak k stabilizácii na devízovom trhu. 22. mája, potom čo úrokové sadzby na peňažnom trhu prekročili 100 %, zastavilo sa obchodovanie na tomto trhu a od 29. 5. 1998 sa vzhľadom na stratu záväzného charakteru sadzieb prestal zisťovať BRIBOR. Jeho kótovanie sa obnovilo 16. októbra. NBS eliminovala tlak na korunu sprísnením politiky na peňažnom trhu.

16. jún 1997

Základný kameň novej budovy NBS

Národná banka Slovenska potrebovala riešiť svoju bezpečnú a bezrizikóvu prevádzku a znížiť náklady na prevádzku banky.

Za účasti predstaviteľov NBS, primátora Bratislavy, účastníkov výstavby a pozvaných hostí bol slávnostne položený na Mýtnej ulici v Bratislave základný kameň novostavby ústredia NBS.

Pracoviská NBS v Bratislave boli v tom čase dislokované na 10 miestach vo vlastných i prenajatých objektoch. NBS platila každoročne za úschovu, správu a spracovanie obeživa mimo svojich objektov, nákladné bolo tiež prepojenie počítačovej siete medzi jednotlivými objektmi ako aj nutné telekomunikačné poplatky, náklady na parkovanie vozidiel, rozvoz pošty a ochrana objektov.

1. júl 1997

NBS na internete

NBS začala poskytovať odbornej i laickej verejnosti prostredníctvom svojej webovej stránky www.nbs.sk informácie v slovenskej aj anglickej jazykovej mutácii o vybraných makroekonomických ukazovateľoch SR, bankovom sektore SR, slovenskej mene, kurzoch peňažných prostriedkov v cudzej mene ako aj ďalšie informácie o NBS a jej činnosti.

august 1997

Register bankových úverov a záruk

Začiatok činnosti Registra bankových úverov a záruk (RBUZ) znamenal pre bankový sektor SR implementáciu nového prvku, ktorý bol v niektorých vyspelých európskych štátoch už roky rozšírený. Slovensko sa tak zaradilo medzi krajiny, v ktorých úverové registre či centrály úverových rizík už do určitej miery eliminovali možnosť poskytovať tzv. rizikové úvery a tiež zvyšovali bezpečnosť podnikania v bankovej sfére.

október 1997

Súťaž o najkrajšiu mincu

Pri príležitosti piateho výročia vzniku Národnej banky Slovenska bola vyhlásená súťaž o najkrajšiu slovenskú pamätnú mincu za obdobie rokov 1993-1997.

Pri príležitosti piateho výročia vzniku Národnej banky Slovenska bola vyhlásená súťaž o najkrajšiu slovenskú pamätnú mincu za obdobie rokov 1993-1997. Do hodnotenia o najkrajšiu pamätnú mincu bolo zaradených celkom 22 mincí a hlasovacie lístky boli rozoslané 218 hodnotiteľom z rôznych oblastí hospodárskeho, kultúrneho a spoločenského života.

Prvé miesto získala pamätná strieborná minca v hodnote 200 Sk s námetom Svetové dedičstvo UNESCO: Banská Štiavnica a technické pamiatky jej okolia. Autorom mince je Milan Virčík. Na líci mince je vyobrazený banský vodoťažný vahadlový stroj, skonštruovaný Jozefom Karolom Hellom a postavený v roku 1738 na šachte Siegliesberg. Na rube sú vyobrazené architektonické dominanty mestskej pamiatkovej rezervácie Banskej Štiavnice. Pri pravom okraji mince je mariánsky stĺp, uprostred komplex stavieb Kalvárie a v ľavej časti kostol Nanebovzatia Panny Márie. Vľavo dole je zobrazený erb mesta.

19. december 1997

Prvá banka v nútenej správe

NBS zaviedla nútenú správu v Investičnej a rozvojovej banke.

Rok 1998

1998

Prípravy na vstup do EÚ

V SR bol vypracovaná prvá verzia Národného programu pre prijatie acquis communautaire. NBS participovala na príprave 4 kapitol:

- 3 - Slobodné poskytovanie služieb;
- 4 - Voľný pohyb kapitálu;
- 11 - Hospodárska a menová únia;
- 12 - Štatistika.

apríl 1998

Zrušenie limitu na nákup devíz

Pokračovanie liberalizácie devízového režimu, zrušenie limitu na nákup devízových prostriedkov obyvateľstvom.

V priebehu roka 1998 pokračovala liberalizácia na finančnom a kapitálovom účte platobnej bilancie. S účinnosťou od 1. apríla 1998 boli zrušené:

- limit na nákup devízových prostriedkov obyvateľstvom
- ponuková povinnosť podnikateľských subjektov za účelom možnosti lepšieho zabezpečenia sa voči kurzovým rizikám.

Liberalizácia v oblasti emitovania a obchodovania so zahraničnými cennými papiermi umožňovala:

- vydanie zahraničných cenných papierov na obchodovanie v tuzemsku alebo ich uvedenie na tuzemský trh, ak ide o zahraničné cenné papiere emitenta so sídlom v členskom štáte OECD, s ktorými sa obchoduje na hlavnom trhu zahraničnej burzy cenných papierov, alebo ide o vládne dlhopisy členských štátov OECD,
- povolenie pre tuzemcov obchodovať s uvedenými cennými papiermi.

august 1998

IS STATUS

NBS uviedla do prevádzky informačný systém STATUS na zber a spracovanie údajov od komerčných bánk.

Na spracovávanie údajov z komerčných bánk sa od vzniku NBS používal informačný systém ABIS, prevzatý z Českej národnej banky. Vykazujúce subjekty v tom čase zasielali údaje do NBS na disketách resp. v papierovej forme.

Nakoľko takýto spôsob zberu a postupom času ani softvérové vybavenie už nepostačovali požiadavkám doby, v roku 1996 sa začali práce na vývoji informačného systému (IS) STATUS, ktorý by zabezpečoval online zber, spracovanie a uchovávanie údajov od komerčných bánk. Prvé štatistické údaje boli do NBS zaslané prostredníctvom tohto IS v auguste 1998. Uvedený IS s rôznymi modifikáciami používa NBS dodnes.

2. október 1998

Plávajúci kurz slovenskej koruny

NBS zaviedla plávajúci kurz koruny (floating), zrušila viazanosť meny na menový kôš a nahradila ho viazanosťou na nemeckú marku.

Banková rada NBS sa zišla na dôležitom rokovaní dňa 30. septembra 1998 v poobedňajších a večerných hodinách. Dôvodom bola zlá situácia v oblasti devízových rezerv po takmer mesačných intervenciách v prospech udržania kurzu slovenskej koruny, ktorá sa dlhodobo pohybovala na spodnej úrovni 7 % fluktuáčného pásma. Rozhodnutie o prípadnej zmene fluktuáčného pásma však v tento deň nepadlo a rokovanie bankovej rady pokračovalo aj na druhý deň.

Dňa 1. októbra 1998 Banková rada NBS o 13.00 h. rozhodla o zrušení fluktuáčného pásma slovenskej koruny. Zároveň zrušila naviazanie slovenskej koruny na menový kôš, ktorý doteraz tvorila zo 60 % DEM a 40 % USD. V zdôvodnení tohto rozhodnutia sa okrem nepriaznivých ekonomických výsledkov, zmeny ratingu a preddevalvačných očakávaní obyvateľstva spomína aj skutočnosť, že NBS od augusta použila takmer 1 mld. USD na udržanie kurzu meny a keďže NBS garantovala konvertibilitu meny, nemohla pripustiť ďalší pokles devízových rezerv, ktoré v danej chvíli garantovali len 2,4 mesačný priemerný dovoz. Guvernér NBS to na mimoriadne zvolanom brífingu o 17.00 h. oznámil novinárom. Tesne po oznámení zrušenia fluktuáčného pásma vo večerných hodinách slovenská koruna na trhoch v Londýne oslabila o takmer 8 % oproti predchádzajúcej hodnote, až sa napokon ustálila na úrovni okolo 13 % oproti bývalej centrálnej parite. Ranné údaje prvého dňa po zrušení fluktuáčného pásma hovorili o oslabení až 19 %, napokon sa ustálili okolo 15 %. Rozhodnutie BR NBS zároveň zrušilo pravidlá obchodovania na devízovom fixingu NBS, čím komerčné banky stratili možnosť prístupu na devízový fixing NBS. Centrálna banka o tom informovala komerčné banky ráno 2.10.1998 prostredníctvom agentúry Reuters. O 15.00 h. 2. októbra viceguvernér M. Jusko, ktorý zastupoval guvernéra v súvislosti s jeho dávnejšie naplánovanou pracovnou cestou na zasadnutie MMF a SB vo Washingtone, informoval verejnosť o prvých výsledkoch a správaní sa koruny. Na tlačovej besede vysvetlil kroky NBS a prípadné súvislosti a vyzval obyvateľstvo, ako aj právnické subjekty k tomu, aby nepodľahli panike a k disciplíne, ktorá pomôže udržať krehkú rovnováhu koruny.

Dňa 5. októbra 1998 sa na pôde NBS stretli s viceguvernérmi Mariánom Juskom a Jozefom Mudríkom ekonomickí experti Slovenskej demokratickej koalície (SDK), Strany demokratickej ľavice (SDL), Strany maďarskej koalície (SMK) a Strany občianskeho porozumenia (SOP). Vedenie NBS ich informovalo o súčasnom stave slovenskej koruny a podobne konali pri informovaní novinárov na tlačovej konferencii. V spoločnom vyhlásení deklarovali ekonomické priority pre budúce obdobie, nevyhnutnosť uskutočnenia rýchlych opatrení, ktoré prispievajú k zníženiu deficitu verejných financií, k poklesu schodku bežného účtu platobnej bilancie a k riešeniu zahraničnej zadlženosti. Ekonomovia vo svojom vyhlásení odporúčali podnikateľom a občanom, aby neprepadali panike a aby nevykupovali zbytočne devízy, pretože tým poškodia len seba.

Dňa 9. októbra 1998 po stabilizovaní koruny a upokojení nervozity obyvateľstva sa predstavitelia NBS stretli so zástupcami Konferencie odborových zväzov Slovenska, aby prediskutovali otázky zmeny menovej politiky s praktickými dopadmi na obyvateľov. Viceguvernér M. Jusko na stretnutí povedal, že prípadný dopad zrušenia fluktuáčného pásma mal maximálny dopad na ceny v rozpätí 1- 4 %.

Dňa 12. októbra 1998 sa slovenská koruna na medzibankovom devízovom trhu stabilizovala na úrovni 12,6 % v devalvačnom pásme. Začali sa kótovať aj peniaze s dlhšou lehotou splatnosti. Dňa 19.10.1998 sa koruna počas obchodovania na medzibankovom trhu dostala na svoju najvyššiu úroveň od zrušenia fluktuáčného pásma a jej prechodu na plávajúci kurz, tesne pod hranicu 10 %.

Rok 1999

1. január 1999

ECU nahradené eurom

Oficiálnou menou členských štátov Európskej menovej únie v bezhotovostnom platobnom styku sa stalo euro, ktoré nahradilo ECU. Kurz eura voči slovenskej korune bol stanovený na 43,097 Sk. V hotovostnom styku sa v štátoch eurozóny naďalej platilo národnými bankovkami a mincami.

21. jún 1999

Bankovky s novými ochrannými prvkami

Do obehu sa zaviedli nové 5000 korunové bankovky s väčším počtom ochranných prvkov.

V rámci zvyšovania úrovne ochrany slovenských bankoviek proti falšovaniu vydala NBS v júni 1999 do obehu nové bankovky v nominálnej hodnote 5000 Sk (vzor 1999). Ich motív, rozmery a farebnosť boli rovnaké ako na bankovkách vzoru 1995.

Podstatnou zmenou však bol väčší počet aplikovaných ochranných prvkov, ktorých cieľom bolo zvýšiť ochranu tejto bankovky, najmä proti rizikám vyplývajúcim z rýchleho rozvoja modernej reprodukčnej techniky umožňujúcej farebné kopírovanie a skenovanie.

Do konca roka boli dané do obehu tiež bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk (vzor 1999), na ktorých boli aplikované niektoré ďalšie nové ochranné prvky.

8. júl 1999

Guvernérom NBS Marián Jusko

Novým guvernérom NBS sa stal Marián Jusko.

júl 1999

Vysoká inflácia

V 2. polroku vplyvom zvýšenia regulovaných cien dosiahla inflácia meraná indexom spotrebiteľských cien dvojciferné hodnoty, ale prijaté vládne opatrenia stabilizovali výmenný kurz a vytvorili predpoklady pre postupné znižovanie úrokových sadzieb a tým aj jej pokles. Menová politika bola orientovaná na stabilizáciu menového prostredia, t. j. predovšetkým na ovplyvňovanie cenovej stability a zabráneniu cenovej náklady z oblasti regulovaných cien do cien ostatných tovarov a služieb.

7. október 1999

Zverejňovanie vybraných štatistických dát

MMF zverejnil oficiálnu informáciu, že SR spĺňa všetky podmienky pre zverejňovanie vybraných štatistických dát v SDDS.

V auguste 1996 rozhodnutím vlády pristúpila SR k Špeciálnemu štandardu zverejňovania údajov (Special Data Dissemination Standard - SDDS). Ide o informačný projekt Medzinárodného menového fondu (MMF), ktorý je

konštituovaný na báze dobrovoľnosti s cieľom štandardizovať makroekonomické údaje členských krajín MMF. Zúčastnené krajiny sa v ňom zaväzujú poskytovať fMMF metaúdaje a sumárne metodiky za 17 údajových kategórií, ktoré vypovedajú o ich fiškálnom, reálnom, finančnom a zahraničnom sektore. Taktiež sa zaväzujú sledovať a zverejňovať tieto údajové kategórie v štandardom predpísanom rozsahu, periodicite a včasnosti. Národným koordinátorom je ŠÚ SR, s ktorým na zhromažďovaní predpísaných údajov spolupracuje NBS a Ministerstvo financií SR.

NBS má v gescii tieto údajové kategórie: analytické účty bankového sektora, analytické účty centrálnej banky, úrokové sadzby, medzinárodná investičná pozícia, výmenné kurzy, platobná bilancia, zahraničná zadlženosť, medzinárodné rezervy a indikátory finančnej stability.

19. október 1999

Nútená správa v Priemyselnej banke

NBS zaviedla nútenú správu v Priemyselnej banke, a. s. Košice a nariadila následný predaj banky Slovenskej sporiteľni, a. s. Bratislava.

1. december 1999

Odobratie povolenia AG Banke

NBS vydala rozhodnutie, že AG Banke, a.s. Nitra odoberá povolenie pôsobiť ako banka.

6. december 1999

Bimilénium na bankovkách a pamätných minciach

Vydáním pamätných mincí a limitovaného počtu bankoviek s použitým symbolom NBS pripomenula obyvateľstvu a zberateľom rok 2000, ktorý bol posledným rokom druhého tisícročia.

Bankovky

NBS dala do obehu druhé vydanie bankoviek nominálnych hodnôt bankoviek 20 Sk, 50 Sk, 100 Sk, 200 Sk a 500 Sk vzoru 1993. Od pôvodných bankoviek sa bankovky odlišujú tým, že na lícnych stranách nepotlačenej dolnej časti kupónu majú aplikovanú metalizovanú striebornú resp. zlatú fóliu so symbolom a textom pripomínajúcim rok 2000. V texte dominuje veľká číslica 2000, nad ktorou je uvedený menším písmom text Rok. Spodné časti posledných troch číslic letopočtu prelínajú nesúvislý kruh, ktorý je vytvorený dvadsiatimi sedemcípimi hviezdikami, symbolizujúcimi dvadsať storočí. V kruhu je v troch riadkoch text BIMILÉNIUM, ANNO DOMINI a rímska číslica 2000 MM. Bankovky druhého vydania sa odlišujú taktiež sériovým číslom, ktoré sa začína veľkým písmenom A.

Pamätné mince

Na lícnej strane pamätnej zlatej mince v hodnote 10 000 Sk a striebornej mince v hodnote 2 000 Sk sú na krídlach gréckej bohyně víťazstva Niké zobrazené osobnosti a atribúty rozhodujúcich udalostí dejín územia Slovenska až po jeho vzostup k vlastnej štátnosti s latinským nápisom QUID DURAT VINCIT (Kto vytrvá zvíťazí). Pri spodnom okraji sú zobrazené keltské mince symbolizujúce vyspelú kultúru, ktorá už pred Kr. vytvorila na území Slovenska organizované mestské sídla a pretrvala tu až do 2. storočia. Nasleduje príchod misie vierozvestov sv. Cyrila a sv. Metoda (863), ktorú prijíma knieža Rastislav, spojený s prehlbovaním kristianizácie na Veľkej Morave, zostavením prvého slovanského písma, založením a rozvojom staroslovienského písomníctva, slovanskej kultúry a budovaním samostatnej cirkevnej provincie. Územie Slovenska bolo niekoľko storočí súčasťou Uhorska, spočiatku ako osobitné kniežatstvo, čo vyjadruje uhorská koruna, v strednej časti reliéfu. Nad ňou sa nachádzajú vedúce osobnosti národného hnutia Ľudovít Štúr, Jozef Miloslav Hurban a

Michal Miloslav Hodža. Ich účinkovanie v národnoemancipačnom procese vrcholilo kodifikáciou spisovného slovenského jazyka (1843), vytvorením prvého národnopolitického programu, Slovenskej národnej rady (1848) a Slovenským povstaním 1848 - 1849, prvým ozbrojeným vystúpením Slovákov za uznanie národnej svojbytnosti, za rovnoprávne postavenie v uhorskom štáte, za občianske práva a slobody. Štátny znak v hornej časti symbolizuje vznik samostatnej Slovenskej republiky (1993).

Na rube mincí sú zobrazené fragmenty typických architektonických prvkov kresťanskej architektúry z rôznych historických období. Na jej pozadí je centrálnne umiestnená postava Krista s rozpaženými rukami, čo navodzuje predstavu prorockého a súčasne všeobjímajúceho gesta. Postava súčasne naznačuje tvar kríža, jedného zo základných symbolov kresťanstva. V spodnej časti mince je umiestnená betlehemska hviezda označujúca miesto Kristovho narodenia. Pod ňou je latinsky uvedený letopočet razby AD MM (roku Pána 2000).

Autorom mincí je Štefan Novotný.

11. december 1999

Rokovania o vstupe do EÚ

Na Summit v Helsinkách sa rozhodlo o začatí vstupných rokovaní o členstve SR v EÚ. Rozhodnutie helsinského summitu sa prejavilo aj na devízovom trhu posilnením koruny voči euru.

Rok 2000

1. február 2000

Zmeny v menovej politike

NBS prešla na kvalitatívne riadenie menovej politiky.

Od 1. februára začala NBS vyhlasovať sadzby pre jednoduchové sterilizačné a refinančné operácie a od 29. mája aj limitnú sadzbu pre dvojtýždňové REPO tendre. Zavedenie oficiálnych sadziieb NBS malo výrazný efekt na stabilizáciu medzibankových sadziieb, ako aj pokles ich celkovej úrovne.

Začiatok novej etapy menovej politiky znamenal výrazný odklon od dovtedajšieho riadenia prostredníctvom kvantitatívnych veličín (medzicieľov) k využívaniu trhových nástrojov ovplyvňovania medzibankového peňažného trhu a riadenie prostredníctvom stanovovania úrokových sadziieb Bankovou radou NBS. NBS, v súlade s prechodom na implicitné inflačné ciele a strednodobými zámermi v oblasti harmonizácie a postupnej konvergencie výkonu a nástrojov menovej politiky NBS so štandardmi používanými v ECB, začala využívať v rastúcej miere kvalitatívne nástroje riadenia.

19. apríl 2000

Nútená správa v Slovenskej kreditnej banke

NBS zaviedla v Slovenskej kreditnej banke nútenú správu a vydala vyhlásenie o jej neschopnosti vyplácať vklady a vyhlásenie o konkurze na jej majetok.

1. júl 2000

Nútená správa v Dopravnej banke

NBS zaviedla nútenú správu v Dopravnej banke, a. s. Banská Bystrica a vydala vyhlásenie o jej neschopnosti vyplácať vklady a vyhlásenie o konkurze na jej majetok.

október 2000

Splatenie pôžičky od MMF

SR splatila finančné záväzky voči MMF.

Na základe uznesenia vlády SR z 13.9.2000 a rozhodnutia Bankovej rady NBS z 27.10.2000 realizovala NBS predčasné splatenie pôžičky Systemic Transformation Facility (STF) vo výške 75,05 mil. SDR (96,39 mil. USD), ktorá sa mala podľa pôvodného splátkového kalendára splácať do roku 2004.

Vyplynulo to z priaznivého vývoja platobnej bilancie a stavu devízových rezerv. Išlo o poslednú nesplatenú pôžičku SR voči MMF, ktorá jej bola poskytnutá v roku 1993 vo výške približne 186,68 mil. USD a bola čerpaná v dvoch rovnakých tranžiach v rokoch 1993 a 1994.

1. november 2000

Zriadenie Úradu pre finančný trh

V nadväznosti na harmonizáciu a aproximáciu legislatívy SR s právom EÚ sa prejavila potreba zvýšiť účinnosť regulačného rámca finančného trhu v SR. Prvou legislatívnou odozvou na túto požiadavku bolo zriadenie Úradu pre finančný trh (ÚFT), ktorý v zmysle zákona č. 329/2000 Z. z. začal od 1. novembra 2000 vykonávať štátny dozor v oblasti kapitálového trhu a komerčného poisťovníctva v SR.

14. december 2000

SR sa stala členom OECD

SR sa stala oficiálnym 30. členom OECD

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development) je medzivládna organizácia tridsiatich štyroch ekonomicky najrozvinutejších štátov sveta, ktoré prijali princípy demokracie a trhovej ekonomiky. Cieľom OECD je napomáhať k ďalšiemu ekonomickému rozvoju, potlačovaniu nezamestnanosti, stabilizácii a rozvoju medzinárodných finančných trhov.

OECD koordinuje ekonomickú a sociálno-politickú spoluprácu členských štátov, sprostredkuje nové investície a presadzuje liberalizáciu medzinárodného obchodu. Z krajín bývalého východného bloku sú okrem Slovenska členmi: Česko (1995), Estónsko (2010), Maďarsko (1996), Poľsko (1996), Slovinsko (2010). S OECD spolupracuje Európska komisia, všetky členské štáty EÚ a ďalších takmer 70 štátov.

20. december 2000

Tretie tisícročie

Pamätná strieborná, zlatá a platínová trimetalová minca k začiatku tretieho tisícročia.

Rok 2001 predstavoval výnimočný časový medzník v dejinách ľudstva. Bol prvým rokom dvadsiateho prvého storočia a prvým rokom tretieho tisícročia. Nástup nového tisícročia sa často spájal s predstavami o budúcnosti ľudstva a s víziou pokroku vo všetkých oblastiach ľudského poznania. Bol tiež príležitosťou na hľadanie odpovede na otázku zmyslu existencie ľudského spoločenstva i človeka ako jednotlivca.

Na líci mince je hlavným motívom zobrazenie vesmíru s využitím kontrastu troch kovov rôznych farieb - striebra, zlata a platiny. V centre je na zlatej platničke stvárnené Slnko, do ktorého je pomocou liniek vpísané oko ako božský symbol i symbol pohľadu do budúcnosti. V dúhovke oka sú na rozhraní kovov umiestnené astrologické symboly planét. Súčasť kompozície tvorí aj Zem a niektoré ďalšie planéty slnečnej sústavy, naznačujúce naše miesto vo vesmíre. Po stranách mince je uvedený názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA vo vrchole trojuholníka rozdelený štátnym znakom, pod ktorým je letopočet 2001. Pri spodnom okraji mince je označenie nominálnej hodnoty 5000 Sk.

Na rube sa nachádza kompozícia troch rúk, inšpirovaná motívom stvorenia Adama zo známej fresky Michelangela v Sixtínskej kaplnke. Zobrazenie troch k sebe smerujúcich rúk je vyjadrením potreby spolupráce a spolupatričnosti ľudstva, ktorú zdôrazňujú písmená alfa a omega umiestnené medzi nimi. Po stranách mince sú nápisy NOVÉ TISÍČROČIE a latinský nápis TERTIO MILLENNIO (tretie tisícročie). Autorom mince je Mgr. art. Patrik Kovačovský.

2000

Oddženie bankového sektora

Reštrukturalizácia a oddženie bankového sektora.

Vo vývoji bankového sektora SR sa v roku 2000 začali prejavovať pozitívne výsledky programu reformy bankového sektora zahŕňajúceho tri hlavné oblasti:

- reštrukturalizáciu a privatizáciu troch najväčších štátom vlastnených bánk
- program a stratégie postupu voči malým a stredným bankám
- posilnenie regulácie a výkonu bankového dohľadu

Začiatok privatizácie vybraných bánk bol súčasťou prebiehajúceho procesu reformy bankového sektora. V priebehu roka sa vytvorili podmienky na vstup strategického investora do Slovenskej sporiteľne, a.s., do Všeobecnej úverovej banky, a.s a bol schválený predaj IRB.

Rok 2001

február 2001

NBS je nezávislou centrálnou bankou

Národná banka Slovenska sa stala nezávislou centrálnou bankou Slovenskej republiky.

Ústavným zákonom bolo novelizované znenie článku 56 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ustanovil nezávislé postavenie Národnej banky Slovenska so samostatnou legislatívnou iniciatívou.

Dovtedajšie znenie čl. 56 ústavy nevystihovalo dostatočne postavenie NBS. Pozmeňovací návrh ústavy a nové znenie čl. 56, malo zvýrazniť nezávislosť centrálnej banky a umožniť jej v rámci určenej pôsobnosti vydávať

všeobecne záväzné právne predpisy. Novelou zákona sa stala pozícia NBS zlučiteľnou s právnym postavením Európskej centrálnej banky.

apríl 2001

Cieľom je cenová stabilita

Zameranie menovej politiky na vývoj inflácie sa zvýraznilo aj novelou zákona o NBS. Hlavný cieľ NBS - udržiavanie stability meny – bol nahradený cieľom udržiavania cenovej stability.

apríl 2001

Posilnenie pozície dohľadu

Novela zákona o Národnej banke Slovenska z apríla 2001 a zákona o bankách, okrem spresnenia a upravenia činností NBS, posilnila aj postavenie bankového dohľadu. Presne a jednoznačne boli vymedzené jeho jednotlivé činnosti a umožnila mu nezávislý postup a rozhodovanie v prvostupňovom konaní.

24. august 2001

Nútená správa v Devín banke

NBS zaviedla nútenú správu v Devín banke, a.s. Bratislava, vydala vyhlásenie o neschopnosti banky vyplácať vklady a vyhlásenie o konkurze na jej majetok.

Rok 2002

1. január 2002

Hotovostné euro

Eurové bankovky a mince v hotovostnom obehú eurozóny.

Dňom 1. januára bola v 12 krajinách EÚ zavedená nová mena euro. Svoje národné meny eurom nahradilo Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko. Okrem francúzskych zámorských území, Monaca, Vatikánu a Andory sa euro stalo oficiálnym platidlom aj v Čiernej Hore a Kosove.

Európska centrálna banka oznámila, že bolo vyrobených 15 miliárd bankoviek v hodnote 630 miliárd eur a 51 miliárd mincí v hodnote 16 miliárd eur. Počas dvojmesačného prechodného obdobia platili v jednotlivých štátoch súbežne s eurom aj národné meny.

Banky v SR zvýšený záujem o euro nezaznamenali. Prvý pracovný deň existencie hotovostnej spoločnej európskej meny prebehol v bankách na Slovensku hladko a bez problémov.

január 2002

Zmena menových nástrojov v NBS

NBS od januára 2002 eliminovala využívanie administratívnych nástrojov v prospech štandardizovaných (zrušila lombardný úver, lombardnú sadzbu a zmenkové obchody) a stanovila diskontnú sadzbu rovnakú ako vyhlasovaná limitná sadzba NBS pre dvojtýždňové REPO tendre s bankami. Zmeny súviseli s prispôbovaním inštrumentária NBS nástrojom Európskej centrálnej banky.

máj 2002

Dohľad po novom

Prijatie novej stratégie bankového dohľadu.

Začiatkom roka 2002 vstúpila do platnosti nová organizačná štruktúra úseku bankového dohľadu Národnej banky Slovenska. Nevyhnutnosť zmeny organizačnej štruktúry vyplynula hlavne zo zmeny prístupu úseku bankového dohľadu k dohliadaciemu procesu.

Dohliadacie procesy bolo potrebné postaviť na rizikovo orientovanom proaktívnom prístupe dohľadu na konsolidovanej báze. Tieto princípy, ako aj nové politiky bankového dohľadu, boli rozpracované v dokumente Stratégia bankového dohľadu prijatom Bankovou radou NBS v máji 2002.

23. máj 2002

Nová budova NBS

Slávnostné odovzdanie stavby novej budovy ústredia NBS na ulici Imricha Karvaša do prevádzky.

Za účasti predstaviteľov vlády, guvernéra NBS a členov BR NBS, projektantov a zhotoviteľov sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie stavby novej budovy ústredia NBS na ulici Imricha Karvaša. Nová budova ústredia NBS dosahuje výšku 111 metrov. Pracoviská zamestnancov, administratívne priestory a rôzne prevádzky sú v nej rozmiestnené na 33 nadzemných podlažiach a v troch podzemných podlažiach.

Nová budova je postavená na ploche 6272 m² a konštrukčne je zhotovená z monolitického železobetónového skeletu so sústavou nosných stĺpov s kombináciou prefabrikátov. Projektovaná bola pre cca 1000 - 1100 osôb. Z technologického hľadiska je riešená ako inteligentná, čo predstavuje schopnosť pružne prispôbovať jej prevádzkové vlastnosti meniacim sa vonkajším a vnútorným podmienkam.

Víťazný projekt verejnej súťaže autorov Ing. arch. Martina Kusého a Ing. arch. Pavla Paňáka sa začal realizovať v novembri 1996. Zhotoviteľom diela bolo Združenie H - V - Z (Hydrostav, a.s. Bratislava, Váhostav, a.s. Žilina, ZIPP s.r.o. Bratislava). Inžiniersku činnosť zabezpečovalo Združenie inžiniering (Keramoprojekt, a.s. Trenčín, Keraming Trenčín, Chempik, a.s. Bratislava).

august 2002

Nový zákon o platobnom styku

Cieľom zákona o platobnom styku bolo uzákonenie v tom čase neexistujúcej komplexnej právnej úpravy peňažného platobného styku a jeho zosúladenie s právnymi normami Európskeho spoločenstva/Európskej únie, ktoré sa vzťahovali na peňažný platobný styk.

V oblasti platobného styku predovšetkým absentovala právna úprava ochrany klienta ako spotrebiteľa vo vzťahu k bankovým subjektom a tiež chýbala právna úprava ochrany platobných systémov pred rizikami, ktoré

vyplývajú z prípadnej platobnej neschopnosti (nesolventnosti) účastníkov platobného systému zúčastňujúcich sa na činnosti platobného systému.

december 2002

Rozhodnutie o vstupe SR do EÚ

Na Summit v Kodani sa rozhodlo o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie.

Európska únia (EÚ) je medzinárodné spoločenstvo, ktoré od posledného rozšírenia v roku 2007 tvorí 27 členských štátov s celkovým počtom 496 miliónov obyvateľov (približne 8 % svetovej populácie). EÚ bola vytvorená v roku 1992 na základe Zmluvy o Európskej únii, známej tiež pod názvom Maastrichtská zmluva, ktorá nadväzovala na predchádzajúce európske aktivity siahajúce do 50. rokov 20. storočia.

Medzi základné princípy Európskej únie patrí prenášanie právomocí národných štátov na medzinárodné európske inštitúcie. EÚ však nemá právomoc privlastniť si vyššiu právomoc, ako jej udelia jednotlivé štáty, nedá sa preto hovoriť o federácii. Jej spôsob rozhodovania je vo svetovom meradle unikátny, preto je Európska únia považovaná za štátne usporiadanie sui generis. Európska únia má právnu subjektivitu, ktorá vznikla až prijatím Lisabonskej zmluvy. Týmto krokom sa Európska únia stala nástupcom Európskych spoločenstiev.

Hlavným cieľom Európskej únie je Európa s výrazným hospodárskym rastom, konkurencieschopnou ekonomikou a zlepšujúcou sa kvalitou životného prostredia. Novými cieľmi sú spoločná zahraničná a bezpečnostná politika a spolupráca v oblasti justície a vnútra. Mnohé jej ciele už boli zrealizované - menová únia a zavedenie občianstva únie. Aktivity EÚ pokrývajú celý rad oblastí - poľnohospodárstvo, obchodnú politiku, menovú politiku a pod.

16. december 2002

Bimetalová štvorcová minca

NBS vydala štvorcovú mincu zo zlata a paládia.

Pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky vydala NBS pamätnú bimetalovú mincu v nominálnej hodnote 10 000 Sk. Prvá štvorcová minca je vyrazená zo zlata a paládia.

Na jej lícnej strane je uprostred mincového poľa na okrúhlejšej paládiovej platničke zobrazená hlava mladého dievčaťa, okolo ktorej je uvedený názov štátu - SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Motív je doplnený štátnym znakom, letopočtom 2003 a ornamentmi v tvare lipových lístkov umiestnených vo vrcholoch mince.

Na rube mince je zobrazená silueta Bratislavského hradu, okolo ktorej je nápis 10 ROKOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY. V pozadí je obrys mapy Slovenska, ktorý je v ľavej časti doplnený prezidentskou štandardou s lipovým lístkom a v pravej časti lipovou ratolesťou. Pri hornom vrchole mince je lipový lístok s letopočtami 1993 a 2003, označujúcimi rok vzniku a pri spodnom vrchole 10. výročie Slovenskej republiky a nominálna hodnota 10 000 Sk.

Autorkou výtvarného návrhu mince je akademická sochárka Ľudmila Cvengrošová.

2002

Harmonizácia štatistiky

Harmonizácia slovenskej štatistiky s európskymi štatistickými štandardami.

V štatistickom systéme NBS sa začali uplatňovať štatistické klasifikácie v zmysle európskeho systému národných a regionálnych účtov ESA 95 a implementovať požiadavky Eurostatu a ECB .

Za týmto účelom vzniklo v roku 2002 oddelenie štatistiky pre medzinárodné inštitúcie, ktorého prioritou bolo vytvoriť harmonizovanú menovú a bankovú štatistiku. Začali sa zostavovať harmonizovaný menový prehľad a menové agregáty podľa metodiky ECB a úroková štatistika za nové obchody.

Rok 2003

2. január 2003

SIPS v prevádzke NBS

Medzibankový platobný systém SIPS v prevádzke NBS.

NBS začala zabezpečovať prevádzku novej verzie medzibankového platobného systému SIPS (Slovak Interbank Payment System) s funkcionalitou zúčtovania RTGS (Real Time Gross Settlements), s vyššími bezpečnostnými parametrami a s výrazne nižšími nákladmi na prevádzku. Zároveň bolo ukončené poverenie Bankového a zúčtovacieho centra Slovenska, a. s. pre zabezpečovanie bezhotovostného plarobného styku na území SR.

Počas celého obdobia rokov 1993 až 2009 platobný systém SIPS spracovával všetky platby realizované medzi bankami na území Slovenskej republiky v slovenských korunách, t.j. klientske platby i medzibankové platby vrátane platieb menovo-politického charakteru. Výsledky spracovania týchto platieb boli na konci dňa vždy vyrovnané na účtoch peňažných rezerv bánk vedených v Národnej banke Slovenska. Možno konštatovať, že v Slovenskej republike fungoval efektívny a spoľahlivý medzibankový platobný systém, porovnateľný so špičkovými európskymi platobnými systémami, ktorý bol základom pre efektívne uplatňovanie nástrojov menovej politiky a rýchlu a účinnú reakciu centrálnej banky na aktuálnu situáciu v bankovom sektore.

január 2003

Prechod klientov NBS do Štátnej pokladnice

Prechod klientov NBS - štátnych orgánov a organizácií do Štátnej pokladnice SR.

Štátna pokladnica (ŠP) predstavovala nový systém v komplexnom finančnom manažmente verejných financií a v riadení hotovosti, dlhu a investovania krátkodobých prebytkov likvidity verejného sektora. Zabezpečuje okrem iného najmä centralizáciu príjmov a realizáciu verejných rozpočtov, správu pohľadávok a záväzkov štátneho rozpočtu a dennú likviditu štátneho rozpočtu. Do samotného výkonu verejnej správy a do kompetencií jej jednotlivých zložiek nezasahuje.

Štátna pokladnica vznikla de iure 1. júla 2002, de facto 1. januára 2003 vymenovaním riaditeľa. Pri existujúcom časovom nesúlade medzi daňovými, nedaňovými a colnými príjmami a verejnými výdavkami sa snaží minimalizovať náklady na udržanie likvidity štátu prostredníctvom využívania najvýhodnejších podmienok na finančnom trhu v oblasti pôžičiek aj investícií. Tiež sa snaží dosiahnuť optimálnu štruktúru štátnych pôžičiek, dobu splatnosti a náklady, pričom využíva služby špecializovanej organizácie - Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity. Významným prínosom ŠP je aj podpora rozvoja finančného a kapitálového trhu prostredníctvom

pôžičkovej stratégie vlády a investovania krátkodobých prebytkov hotovosti. Vznik ŠP umožnil aj centrálnu riadenie štátnych aktív a pasív prostredníctvom evidencie fyzického majetku štátu a akcionárskych podielov v štátnych podnikoch a štátnych akciových spoločnostiach.

Organizácie, ktoré majú v správe rôzne druhy nefinančných aktív, spolupracujú so ŠP pri koordinácii svojej finančnej politiky. Má vybudovaný efektívny informačný systém umožňujúci hlbšie analyzovať výdavky jednotlivých klientov a poskytujúci informácie o všetkých realizovaných ekonomických transakciách. V neposlednom rade zabezpečuje evidenciu informácií a ekonomických ukazovateľov za verejnú správu. Podkladom pre túto činnosť je účtovníctvo a výkazníctvo.

27. marec 2003

Najkrajšia pamätná minca

Súťaž o najkrajšiu pamätnú mincu pri príležitosti 10. výročia vzniku NBS.

Prvé miesto v súťaži o najkrajšiu pamätnú mincu, ktorú vyhlásila NBS pri príležitosti 10. výročia svojho vzniku v závere roka 2002, získala trimetalová minca nominálnej hodnoty 5 000 Sk, vydaná k začiatku 3. tisícročia. Jej výtvarný návrh vytvoril Mgr. art. P. Kovačovský, ktorý bol za uvedené desaťročné obdobie autorom 11 výtvarných návrhov realizovaných pamätných mincí. Minca oslovila hodnotiteľov nielen svojím netradičným trojuholníkovým tvarom a neobvyklým použitím troch kovov na jej lícnej strane, ale aj bohatým myšlienkovým posolstvom.

Autorom pamätných mincí, ktoré sa umiestnili na druhom a treťom mieste, je Ing. M. Virčík. Podľa jeho návrhov bolo vyrazených 8 pamätných mincí, pričom až štyri z nich sa v súťaži zaradili medzi desať najúspešnejších. Druhé miesto obsadila pamätná strieborná minca pripomínajúca 500. výročie začatia razby prvých toliarových mincí v Kremnici a tretie pamätná strieborná minca venovaná 250. výročiu úmrtia Samuela Mikovíniho. Do súťaže bolo zaradených 44 pamätných mincí, ktoré NBS vydala za 10 rokov svojej činnosti a jej cieľom bolo prezentovať slovenskú mincovú tvorbu, získať informácie o hodnotení pamätných mincí zo strany odbornej verejnosti, zvýšiť záujem odberateľov a motivovať autorov k ďalšej tvorbe výtvarných návrhov pamätných mincí.

Súťaž sa uskutočnila korešpondenčnou formou, pričom na hlasovaní sa zúčastnili vybraní zamestnanci NBS, členovia poradných orgánov NBS - Komisie na posudzovanie výtvarných návrhov slovenských mincí a Komisie na výber námetov slovenských bankoviek, mincí a pamätných mincí, domáci i zahraniční odberatelia pamätných mincí a vydavatelia numizmatickej literatúry, výtvarníci - tvorcovia výtvarných návrhov mincí, zástupcovia Mincovne Kremnica, vybrané múzeá, galérie a masovokomunikačné prostriedky. Oslovených bolo 339 respondentov, od ktorých získala NBS 191 platných hlasovacích lístkov. Súčasne bol zostavený rebríček 10 najkrajších pamätných mincí.

16. máj 2003

Referendum o vstupe do EÚ

Uskutočnilo sa referendum o vstupe SR do EÚ. Za vstup sa vyslovilo 92,46 percenta zúčastnených voličov.

Uskutočnilo sa referendum o vstupe SR do EÚ. Za vstup sa vyslovilo 92,46 percenta zúčastnených voličov. K hlasovacím urnám prišlo 52,15 percenta občanov zapísaných vo voličských zoznamoch. V zoznamoch voličov bolo pred referendom zapísaných 4 174 097 občanov vo veku nad 18 rokov.

K urnám prišlo 2 176 990 voličov. Hlasovacie lístky odovzdalo 2 175 389. Platných hlasov bolo 2 147 901 a neplatných 27 488. Za vstup do EÚ sa v hlasovaní vyslovilo 2 012 870 voličov a 135 031 bolo proti integrácii. Výsledky referenda korunu posilnili len nepatrne.

25. jún 2003

Prizvanie guvernéra NBS na rokovanie Generálnej rady ECB

Guvernér NBS M. Jusko odcestoval na 23. zasadnutie Generálnej rady Európskej centrálnej banky (ECB), na ktorom sa po prvýkrát ako pozorovatelia zúčastnili aj guvernéri centrálnych bánk prístupujúcich krajín.

15. júl 2003

Stratégia prijatia eura v SR

Spoločný materiál MF SR a NBS Stratégia prijatia eura v Slovenskej republike bol po verejnej diskusii a odborných konferenciách predložený na rokovanie vlády SR.

14. november 2003

Koniec halierových mincí

NBS stiahla halierové mince z obehu pre ich nízku reálnu hodnotu, pre ktorú prestali plniť svoju úlohu v hotovostnom peňažnom obeh.

Vo vyhláske o ukončení platnosti mincí v nominálnej hodnote 10 halierov a mincí v nominálnej hodnote 20 halierov sa uvádzalo, že platnosť mincí sa skončí 31. decembra 2003. Od 1. januára 2004 do 31. decembra 2004 bolo možné všetky mince uvedených nominálnych hodnôt, ktoré boli vyrazené v rokoch 1993 až 2003 bezodplatne vymieňať v NBS a v komerčných bankách. Od 1. januára 2005 do 31. decembra 2008 vymieňala desať a dvadsaťhalierové mince už len NBS.

15. november 2003

Po prvýkrát sa uskutočnil Deň otvorených dverí

V desaťročnej histórii NBS sa po prvýkrát uskutočnil Deň otvorených dverí v Národnej banke Slovenska. Brány ústredia NBS sa pre verejnosť otvorili o 9.00 hodine. Návštevníci mali možnosť prezrieť si pracovňu guvernéra, zasadaciu miestnosť, dealing, centrálnu knižnicu, mohli vidieť niekoľko videofilmov vyrobených v produkcii NBS, výstavu fotografií z výstavby novej budovy ústredia NBS, ako aj samostatnú výstavu týkajúcu sa histórie slovenskej meny. Návštevníci si mohli overiť pravosť bankoviek.

Pre verejnosť bolo sprístupnené aj najvyššie 30. poschodie s rokovacími priestormi Bankovej rady NBS. Vystavené boli aj dve zlaté tehly, z ktorých každá vážila 12,5 kg a každá z nich mala v tom čase hodnotu 5,4 milióna Sk. Uskutočnili sa dve tlačové besedy vedenia NBS s návštevníkmi a beseda s Martinom Kusým, jedným z architektov novej budovy NBS. Koniec akcie naplánovala NBS na 15.00 hodinu, avšak pre veľký záujem verejnosti ostali brány otvorené dlhšie. Každý návštevník dostal na pamiatku okrem informačných a propagačných materiálov aj balíček zo skartovaných bankoviek. NBS v tento deň navštívilo vyše štyritisíc ľudí.

Rok 2004

1. január 2004

Novela zákona o platobnom styku

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 604/2003 Z. z., ktorý novelizoval zákon o platobnom styku, sa zabezpečila aproximácia smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ číslo 2000/46 ES o zakladaní, podnikaní a o obozretnom dohľade nad podnikaním elektronicko-peňažných inštitúcií.

1. máj 2004

SR sa stala členom Európskej únie

Rozšírenie EÚ v máji 2004 bolo najväčšie v histórii Únie.

Európska únia má v súčasnosti 27 členských štátov, s celkovou rozlohou 4 325 675 km² a približne 496 miliónov obyvateľov, čo je tretia najväčšia populácia na svete po Číne (1 306 mil.) a Indii (1 080 mil.).

Do súčasnej doby sa EÚ rozšírila celkom šesťkrát. Po prvýkrát v roku 1973 o Dánsko, Írsko a Spojené kráľovstvo. Grécko sa pripojilo v roku 1981, nasledované Španielskom a Portugalskom v roku 1986. Ďalšie rozšírenie bolo v roku 1995, kedy sa členskými štátmi stalo Fínsko, Rakúsko a Švédsko. Rozšírenie EÚ v máji 2004 bolo najväčšie v histórii Únie. Členmi sa stalo týchto 10 krajín: Cyprus, Česko, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovinsko. Posledné rozšírenie sa uskutočnilo v januári 2007, keď sa členmi stali Rumunsko a Bulharsko.

1. máj 2004

NBS sa začlenila do Európskeho systému centrálnych bánk

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa NBS začlenila do Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB).

ESCB sa skladá z Európskej centrálnej banky (ECB) a centrálnych bánk všetkých členských štátov Európskej únie (teda aj tých, ktoré nie sú členmi eurozóny).

ESCB vznikol na základe Maastrichtskej zmluvy 1. januára 1999 ako súčasť realizácie hospodárskej a menovej únie. Základné princípy činnosti ESCB sú udržiavanie cenovej stability, vytváranie a realizácia jednotnej menovej politiky, podpora stability menových kurzov, správa devízových rezerv a starostlivosť o riadny chod systému centrálnych bánk.

3. máj 2004

Pamätné mince k vstupu do EÚ

NBS vydala pamätné strieborné mince v nominálnej hodnote 200 Sk a pamätné bimetalové mince v hodnote 10 000 Sk.

Slovenská republika sa od 1. mája 2004 stala spolu s ďalšími deviatimi krajinami novým členským štátom Európskej únie a NBS sa stala súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk. Pri tejto príležitosti vydala NBS pamätné strieborné mince v nominálnej hodnote 200 Sk a pamätné bimetalové mince v hodnote 10 000 Sk.

Na líci mince je uprostred mincového poľa na okrúhlej zlatej platničke zobrazený štátny znak Slovenskej republiky v kruhu zostavenom z dvanástich hviezd, ktoré sú symbolom Európskej únie, pod ním je letopočet razby 2004. Na rozhraní kovov je ďalší kruh s desiatimi hviezdami symbolizujúcimi prístupujúce krajiny. Na paládiovej platničke je pri hornom okraji mince v opise uvedený názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA, pri spodnom okraji je nominálna hodnota 10 000 Sk. Iniciálka priezviska autora výtvarného návrhu averznej strany mince Štefana Novotného a značka Mincovne Kremnica sú v línii letopočtu razby vpravo pri hranici kovov.

Na rube mince je uprostred mincového poľa na okrúhlej zlatej platničke zobrazená mapa Európy s dátumom vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie 1. 5. 2004. Mapa je obklopená do kruhu usporiadanými dvanástimi hviezdami. Na vonkajšej paládiovej platničke je v opise text VSTUP SLOVENSKEJ REPUBLIKY DO EURÓPSKEJ ÚNIE. Pri spodnom okraji mince sú štylizované iniciálky autora výtvarného návrhu reverznej strany mince Jána Černaja.

16. jún 2004

Guvernér NBS členom Generálnej rady ECB

Guvernér NBS M Jusko a viceguvernérka E. Kohútiková sa zúčastnili na 27. zasadnutí Generálnej rady ECB. Na programe rokovania šéfov centrálnych bánk krajín eurozóny a ostatných členských štátov EÚ bol makroekonomický, menový a finančný vývoj v únii s dôrazom na vývoj v eurozóne a hodnotenie menovej politiky v jednotlivých štátoch používajúcich spoločnú menu, ako aj v krajinách, ktoré sa na zavedenie eura pripravujú.

20. júl 2004

Výtvarné návrhy slovenských eurových mincí

NBS vyhlásila verejnú anonymnú súťaž na výtvarné návrhy slovenských strán eurových mincí.

NBS mala záujem, aby národná strana euromincí zobrazovala na vysokej výtvarnej úrovni bohaté historické, kultúrne a prírodné hodnoty Slovenska, a tým prispievala k jeho propagácii. Súťaž sa uskutočnila v dvoch kolách.

Do prvého, s termínom uzávierky 31. januára 2005, sa predkladali kresbové návrhy mincí. Z každej nominálnej hodnoty postúpilo 5 najlepších návrhov do druhého kola. Autori postupujúcich návrhov vytvorili ich reliéfnu podobu a do 30. septembra 2005 mali predložiť sadrové modely.

september 2004

Peňažná hotovosť v správe NBS

NBS zavŕšila proces budovania vlastných uschovacích a spracovateľských miest pre peňažnú hotovosť.

Postupne bola ukončená správa a redistribúcia zásob slovenských peňazí poverenými pobočkami Všeobecnej úverovej banky, ktoré túto činnosť vykonávali na základe mandátnej zmluvy medzi ŠBČS a VÚB, a.s. od roku 1992. Po vzniku NBS pobočky VÚB a.s. vykonávali túto činnosť z jej poverenia. K 30. septembru 2004 prevzala NBS všetky zásoby peňazí do svojej správy a od uvedeného dátumu začala vykonávať emisnú a pokladničnú činnosť vo svojich budovách a vo vlastnej réžii.

december 2004

Zákon o dohľade nad finančným trhom

Zákon o dohľade nad finančným trhom vytvoril právne podmienky na integráciu dohľadu nad finančným trhom v SR.

Prijatím zákona č. 747/2004 Z. z. bol vytvorený legislatívny rámec integrovaného dohľadu nad finančným trhom v SR. Zavedenie systému spolupráce dohľadu a metodického útvaru umožnilo rýchle prenesenie požiadaviek praxe do primárnej a sekundárnej legislatívy. Príkladom tejto spolupráce bolo spracovanie opatrenia o rizikách a systéme riadenia rizík, v ktorom boli rozpracované kvalitatívne požiadavky na riadenie rizík takým spôsobom, aby naplnili predpoklady na prechod na novú kvalitatívnu úroveň predstavovanú pravidlami Bazilej II. Súčasne toto opatrenie poskytlo bankovému dohľadu efektívny nástroj výkonu dohľadu v bankách.

Od svojho vstupu do EÚ sa NBS tiež stala členom Výboru európskeho bankového dohľadu (Committee of European Banking Supervisors - CEBS). CEBS pozostával z vysokých predstaviteľov orgánov bankového dohľadu a centrálnych bánk Európskej únie. Úlohou CEBS bolo:

- poskytovať poradenstvo EK, na požiadanie EK, v termíne, ktorý môže EK stanoviť vzhľadom na urgentnosť záležitosti, alebo na základe vlastnej iniciatívy výboru, najmä pri príprave návrhu implementačných opatrení v oblasti bankových činností
- podieľať sa na konzistentnej implementácii nariadení Spoločenstva a na zblížovaní praxe v oblasti dohľadu členských štátov v celom Spoločenstve
- skvalitňovať spoluprácu dohľadov, vrátane výmeny informácií o dohliadaných inštitúciách.

Rok 2005

1. január 2005

Nový guvernér NBS

Prezident SR I. Gašparovič vymenoval za guvernéra NBS Ivana Šramka.

1. január 2005

Menový program NBS

Menovým programom do roku 2008 NBS pristúpila k definovaniu jednoznačného rámca menovej politiky v strednodobom horizonte vo forme záväzného cieľa.

Základnou kotvou menovej politiky sa stalo stanovenie cieľovej hodnoty pre vývoj inflácie.

Načasovanie integračných ambícií SR predstavovalo pre menovú politiku NBS vymedzenie časového rámca, v ktorom bola zodpovedná za splnenie inflačného a kurzového maastrichtského kritéria. Preto v Menovom programe NBS do roku 2008 z decembra 2004 definovala rámec výkonu menovej politiky v strednodobom horizonte ako inflačné cielenie v podmienkach ERM II. Základnou kotvou menovej politiky NBS, konzistentne so záväzkami vyplývajúcimi z členstva v EÚ, zámerom vytvárať podmienky pre prijatie spoločnej meny euro a so záväzkami vlády v oblasti znižovania fiškálneho deficitu, bolo stanovenie cieľovej hodnoty medzoročnej inflácie meranej harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) pod 2,5% k decembru 2006 a pod 2,0% k decembru 2007 a 2008, tak, aby bolo splnené maastrichtské kritérium na báze priemernej dvanásťmesačnej inflácie.

Stanovená hodnota inflácie k decembru 2005 na úrovni 3,5% \pm 0,5 p.b. mala rovnako charakter cieľa. Inflačné ciele predstavovali jednoznačný záväzok, ktorému NBS podriadila výkon menovej politiky. Nevyhnutnou podmienkou dosiahnutia inflácie v cieľovom pásme bola koordinácia fiškálnej a menovej politiky. Odklon od avizovanej trajektórie konsolidácie verejných financií, zavádzanie dodatočných administratívnych opatrení a zmien nepriamych daní, predstavoval faktory mimo pôsobenia menovej politiky a podstatné riziká ovplyvňujúce splnenie cieľa inflácie v stanovenom rozmedzí.

Prechod NBS na inflačné cielenie v roku 2005 znamenal okrem využívania úrokových sadzieb ako menovo-politického nástroja centrálnej banky orientáciu vo väčšej miere na formovanie inflačných očakávaní verejnosti ako ďalšieho nepriameho, ale silného nástroja ovplyvňujúceho vývoj inflácie. Priniesol tiež využívanie štvrtročného strednodobého predikčného modelu v prognostickom procese.

25. máj 2005

Národný plán zavedenia eura v SR

Národný plán zavedenia eura v SR - predstavenie verejnosti.

Podpredseda vlády SR a minister financií SR I. Mikloš a guvernér NBS I. Šramko na spoločnej tlačovej konferencii MF SR a NBS predstavili verejnosti Národný plán zavedenia eura v SR. Ako definitívny termín zavedenia eura v SR bol stanovený 1. január 2009.

Tento dokument predstavoval plán jednotlivých krokov, ktoré bolo potrebné uskutočniť pre bezproblémové a úspešné zavedenie a používanie eura v celom hospodárstve SR. Národný plán zavedenia eura bol rámcovým dokumentom, o ktorý sa mohli oprieť všetky subjekty slovenskej ekonomiky a spoločnosti.

V úvode definoval základné zásady, časový harmonogram a inštitucionálne zabezpečenie zavedenia eura v SR. Ťažiskom plánu bola identifikácia úloh v jednotlivých oblastiach vrátane zodpovednosti, časovej náročnosti, kontrolných termínov a termínu splnenia.

26. november 2005

Režim ERM II

Slovenská koruna vstúpila do Mechanizmu výmenných kurzov ERM II.

V sobotu 26. novembra 2005 vstúpila slovenská koruna do devízového režimu ERM II. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk, pričom mohla využívať štandardné fluktučné pásmo \pm 15% okolo centrálnej parity. Počas trvania systému ERM II sa centrálna parita ešte dvakrát zmenila. Dňa 16. marca 2007 došlo k revalvácii o 8,5 % na úroveň 35,4424 Sk a 28. mája sa parita posunula na minimum predchádzajúceho pásma - na hodnotu 30,126 Sk. Počas tohto obdobia NBS nakúpila, v čistom vyjadrení, prostredníctvom devízových intervencií 40 mil. EUR. NBS na trh vstúpila v roku 2006 niekoľko krát s intervenciou za účelom posilnenia koruny. V roku 2007 intervenovala na opačnú stranu za účelom oslabenia koruny.

ERM II: Od začiatku tretej etapy Hospodárskej a menovej únie (január 1999) bol v rámci Európskeho menového systému (EMS) nahradený pôvodný kurzový mechanizmus novým mechanizmom ERM II, v ktorom sú meny členských štátov EÚ mimo eurozóny viazané na euro so štandardným fluktučným pásmom \pm 15%. Účasť v novom kurzovom mechanizme je dobrovoľná, i keď sa predpokladalo, že v rámci tretej etapy HMÚ všetky krajiny EÚ vstúpia do ERM II. Zmluva o EÚ totiž stanovuje povinnosť dodržiavať fluktučné pásmo kurzového mechanizmu bez značného napätia aspoň počas dvoch rokov pred vstupom do oblasti spoločnej meny, čo prakticky znamená predchádzajúcu dvojročnú účasť v ERM II. Členom ERM II je v súčasnosti Dánsko, Litva, Lotyšsko.

20. december 2005

Výtvarné návrhy slovenských strán eurových mincí

NBS vyhodnotila súťaž na výtvarné návrhy slovenských strán eurových mincí.

Do súťaže bolo zaradených 64 súťažných návrhov, ktoré spĺňali jej podmienky. Spolu obsahovali 658 výtvarných návrhov jednotlivých mincí. V zmysle podmienok súťaže vyhodnocovali jej prvé kolo dve odborné komisie - jedna z námetového hľadiska a druhá z výtvarnej úrovne.

Do druhého kola súťaže postúpilo 36 návrhov. Všetci autori vybraných kresbových návrhov boli vyzvaní na účasť v druhom kole súťaže a na vytvorenie sadrových modelov mincí. Do druhého kola súťaže bolo doručených 32 sadrových modelov, pričom tri boli realizované v alternatívnom riešení. Po jeho vyhodnotení schválila Banková rada NBS na zaradenie do verejnej ankety desať výtvarných návrhov. 11. novembra 2005 bola vyhlásená verejná anketa o výtvarných návrhoch na slovenské strany eurových mincí. K desiatke návrhov mohla slovenská verejnosť zaujať stanovisko v termíne od prvej minúty 12. novembra do polnoci 20. novembra 2005. NBS ponúkla verejnosti rôzne formy účasti na ankete: telefón, SMS a internet. Nastavenie sčítacích zariadení eliminovalo pokusy ovplyvňovať výsledky ankety nadmerným počtom zasielaných hlasov z jedného zdroja. Anketa sa stretla s veľkým záujmom u obyvateľstva. Účastníci ankety zaslali jednotlivým výtvarným návrhom spolu 140 653 platných hlasov.

Banková rada NBS oficiálne schválila výber a vizualizáciu výtvarných návrhov slovenských strán eurových mincí na svojom zasadnutí dňa 20. decembra 2005. Podľa názoru centrálnej banky vybrané výtvarné návrhy najvhodnejšie a najvýstižnejšie symbolizujú Slovenskú republiku, jej európske kultúrne a historické tradície ako aj bohaté prírodné dedičstvo a tiež dôstojne reprezentujú SR v zahraničí.

Výtvarné návrhy schválené BR NBS boli súčasne aj najúspešnejšími návrhmi z verejnej anonymnej súťaže.

Rok 2006

1. január 2006

Integrácia dohľadu

Integrácia dohľadu nad subjektmi finančného trhu SR v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia.

Dňom 1. januára 2006 Národná banka Slovenska na základe rozhodnutia vlády o integrácii dohľadu nad subjektmi finančného trhu začala vykonávať dohľad nad celým finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia. V rámci integrácie dohľadu nad finančným trhom bol zo zákona zrušený Úrad pre finančný trh a jeho pôsobnosť komplexne prešla na Národnú banku Slovenska.

Výkon integrovaného dohľadu nad finančným trhom upravuje predovšetkým zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

Do praktického výkonu dohľadu sa zaviedla metodika rizikovo orientovaného dohľadu nad bankami. Metodika sa stala plne kompatibilnou s požiadavkami na proces dohľadu vyplývajúci z nového rámca regulácie kapitálovej primeranosti bánk. Spustil sa systém RUZAN, ktorý vytvoril analytickú nadstavbu nad Registrom bankových úverov a záruk a umožnil hlbšiu analýzu kreditného rizika podnikov.

január 2006

Nové oddelenia štatistiky

Integrácia dohľadu nad celým finančným trhom v NBS vyvolala potrebu spracovania množstva štatistických údajov.

K 1. januáru 2006 vzniklo v NBS oddelenie štatistiky poisťovní, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia.

Z členstva NBS v ESCB vyplynula tiež povinnosť zostavovať štatistiku štvrtročných finančných účtov. K 1. januáru 2006 vzniklo aj oddelenie štatistiky finančných účtov a informačnej podpory, ktoré metodicky riadi a zabezpečuje zber, zostavovanie a štatistické bilancovanie údajov z rôznych zdrojov. Ekonomické analýzy vývoja štatistiky finančných účtov boli pravidelne publikované v publikácii Menový prehľad. Od roku 2009 sú k dispozícii v Mesačnom bulletine NBS.

január 2006

Finančné účtovníctvo

Zavedenie nového komplexného informačného systému Finančné účtovníctvo, hospodárenie a rozpočet (systém FINU/HRO) na platforme SAP so štandardnými i špeciálnymi bankovými modulmi v plnej miere nahradil pôvodný systém ABO.

22. jún 2006

Slovenskí umelci v ECB

Výstava Súčasné umenie zo Slovenska v ECB.

Prezident ECB Jean-Claude Trichet a guvernér NBS Ivan Šramko v sídle ECB vo Frankfurte nad Mohanom v rámci programu ECB, ktorý prezentuje súčasné umenie členských štátov EÚ, spoločne otvorili výstavu diel slovenských umelcov Súčasné umenie zo Slovenska.

Koncepcia kurátorky výstavy Heike Sütter sa sústredila predovšetkým na diela najmladších absolventov Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a na strednú generáciu. Jej prioritou bolo vystihnúť aktuálne trendy súčasného slovenského umenia, ktoré sú schopné prihovoriť sa aj zahraničnému divákovi. Okrem objektov, inštalácií, fotografií a videoumenia bola zastúpená aj maľba, ktorá v posledných rokoch zaznamenala vďaka tvorbe mladej generácie energický návrat na scénu súčasného umenia.

Na výstave sa svojou tvorbou predstavili: Erik Binder a Gabika Binderová, Marko Blažo, Stano Bubán, Michal Černušák, Ivan Csudai, Michal Czinege, Richard Fajnor, Bohdan Hostiňák, Dorota Kenderová, Stano Masár, Ilona Németh, Roman Ondák, Lucia Tkáčová a Anetta Mona Chisa, Martin Sedlák, Erik Šille, Filip Vančo, Emöke Vargová. Okrem toho NBS vystavila zo svojej zbierky diela Albína Brunovského, Vladimíra Kompánka, Rudolfa Krivoša, Milana Lалуha a Kolomana Sokola. Oliver Leššo zastupoval mladú generáciu umelcov pracujúcich so sklom. Výstava v ECB trvala do 8. septembra 2006.

október 2006

Odhad eurobankoviek a euromincí

NBS požiadala banky o odhad počtu eurobankoviek a euromincí pre plynulý prechod na euro.

Jednou z najdôležitejších úloh NBS pri zavedení eura na Slovensku bolo včasné predzásobenie bánk a obyvateľstva novou menou. Eurové bankovky v počte 188 miliónov ks v hodnote viac ako 7 miliárd eur si NBS požičala zo zásob eurozóny, konkrétne z Rakúskej centrálnej banky.

Banky si objednali viac ako 283 miliónov kusov eurových mincí v celkovej hodnote 98 miliónov eur s celkovou hmotnosťou takmer 1 400 ton a 51 miliónov kusov eurových bankoviek v hodnote 950 miliónov eur.

Rok 2007

január 2007

STATUS DFT

Informačný systém STATUS DFT začal so zberom štatistických údajov od všetkých subjektov finančného trhu. Prostredníctvom tohto systému začali všetky ostatné subjekty finančného trhu, t.j. poisťovne, dôchodcovské správcovské spoločnosti, doplnkové dôchodkové spoločnosti, správcovské spoločnosti a obchodníci s cennými papiermi elektronicky zasielať požadované údaje do NBS na ďalšie štatistické spracovanie a následné zverejnenie.

19. marec 2007

Revalvácia centrálnej parity SKK

Na žiadosť Slovenska s účinnosťou od 19. 3. 2007 centrálna parita slovenskej koruny v ERM II revalvovala.

Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk. Výmenný kurz sa mohol pohybovať v rozpätí 30,1260 až 40,7588 SKK/EUR.

28. november 2007

Schválenie generálneho zákona o eure

Národná rada SR schválila zákon o zavedení meny euro v Slovenskej republike.

Národná rada SR schválila zákon č. 659/2007 Z .z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ide o zákon, ktorý bol vypracovaný na základe Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike a Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2007. Tzv. generálny zákon upravuje napríklad podmienky dvojakeho oceňovania, duálny obeh meny, výmenu bankoviek a mincí, bezhotovostné platby, zaokrúhľovanie a prepočítavanie hodnôt základných imaní spoločností, cenných papierov a ostatných majetkových hodnôt.

Euro malo byť v obehu spolu so slovenskou korunou od 1. 1. 2009 šesťnásť dní. Ceny sa mali uvádzať v korunách aj v eurách už 30 dní po zverejnení konverzného kurzu, ktorý sa očakával na prelome júna/júla 2008. Dvojaké ceny boli povinné do konca roka 2009. Na prepočet cien sa musel používať celý konverzný kurz, ktorý bol určený na štyri desatinné čísla. Nesmie sa skracať, zaokrúhľovať ani inak upravovať, alebo dokonca nahrádzať iným kurzom. V hotovosti sa konečná suma zaokrúhľuje na dve desatinné miesta na najbližší cent.

Dvojaké oceňovanie nebolo povinné pri kolkoch, poštových známkach a iných ceninách. Nebolo povinné ani pre nepodnikateľov pri príležitostnom prenájme či predaji vlastných použitých vecí a výrobkov. Za porušovanie pravidiel boli pokuty do 1 500 EUR pre fyzické osoby a 15 tis. EUR pre právnické osoby. Schválený zákon tak vytvoril základné právne predpoklady v Slovenskej republike na bezproblémové a úspešné zavedenie meny euro na Slovensku a začlenenie Slovenskej republiky do eurozóny po splnení všetkých konvergenčných - maastrichtských - kritérií. Súčasťou zákona o zavedení meny euro v SR (v článkoch II až XXIX) sú aj sprievodné novely viacerých zákonov, najmä zákona o NBS, zákona o Najvyššom kontrolnom úrade SR, Obchodného zákonníka, ďalej zákonov z oblasti cenných papierov, investičných služieb, kolektívneho investovania, poisťovníctva, bankovníctva a ochrany bankových vkladov, dôchodkového sporenia a sociálneho poistenia, ako aj novely viacerých ďalších zákonov.

Osobitne dôležitá je novela zákona o NBS (a s ňou súvisiaca novela zákona o Najvyššom kontrolnom úrade SR), pretože novelizácia zákona o NBS, ktorý dovtedy obsahoval všeobecnú právnu úpravu v oblasti slovenskej meny, bola kľúčová na dosiahnutie kompatibility slovenskej legislatívy s legislatívou Európskej únie/Európskych spoločenstiev o národných centrálnych bankách členských štátov EÚ začlenených do eurozóny, a teda aj na splnenie legislatívnych podmienok na zavedenie meny euro podľa požiadaviek Európskej únie/Európskych spoločenstiev.

21. december 2007

SR vstúpila do Schengenského priestoru

SR vstúpila do Schengenského priestoru, ukončenie hraničných kontrol na hraniciach s Poľskom, ČR, Rakúskom a Maďarskom.

Schengenský priestor (slangovo Schengen) je územie časti Európy a hrástky zámorských území, v ktorom môžu osoby voľne prekračovať hranice na ktoromkoľvek mieste zmluvných štátov bez toho, aby museli prejsť hraničnou kontrolou. Členmi Schengenského priestoru sú prevažne štáty Európskej únie.

14. júna 1985 bola v Luxemburskom Schengene podpísaná Schengenská dohoda. Zakladajúcich 5 európskych štátov - Belgicko, Luxembursko, Holandsko, Francúzsko a Nemecko sa dohodli na bezcolnej únii v rámci svojich štátov.

Schengenský priestor sa v roku 2007 rozšíril o 9 krajín, ktoré vstúpili do Európskej únie 1. mája - Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Poľsko, Litvu, Lotyšsko, Estónsko a Maltu. Cyprus mal pôvodne vstúpiť spolu s nimi, napokon však požiadal o odklad vstupu kvôli zabezpečeniu problematickej hranice so severnou tureckou časťou ostrova. Kontroly na hraniciach medzi starými a novými členmi Schengenského priestoru definitívne padli o polnoci z 20. na 21. decembra, vzdušný priestor týchto krajín bol otvorený od 30. marca 2008.

12. decembra 2008 sa Schengenský priestor rozšíril o Švajčiarsko, avšak týkal sa len zrušenia personálnych kontrol. Tovarové kontroly zostali, keďže Švajčiarsko nie je členom žiadnej colnej únie s EÚ. Schengenský priestor nie je automaticky rozšírený aj na všetky zámorské územia členských štátov. Do Schengenského priestoru sú napríklad zahrnuté aj Kanárske ostrovy, Azory alebo španielske exklávy Ceuta a Melilla v Afrike. Naopak sem nepatria všetky zámorské územia Francúzska, nórske Špicbergy alebo aj nemecký ostrov Helgoland.

2007

Vznik oddelenia ochrany finančných spotrebiteľov

Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov, ako súčasť útvaru dohľadu nad finančným trhom, rieši najmä podania občanov, ktoré sa týkajú rôznych sektorov finančného trhu (bankovníctvo, poisťovníctvo, kapitálový trh, starobné a doplnkové dôchodkové sporenie a finančné sprostredkovanie), pričom pri vybavovaní sa zameriava najmä na dodržiavanie zákonov finančného trhu.

Rok 2008

7. máj 2008

Splnené kritériá pre prijatie eura

Konvergenčná správa Európskej komisie konštatovala, že Slovensko spĺňa kritériá na prijatie eura.

Podmienkou pre vstup do eurozóny bolo splnenie štyroch konvergenčných kritérií - maastrichtských kritérií:

1. Verejné financie: Deficit verejných financií za posledný rok pred hodnotením, nesmie presiahnuť 3 % HDP a celkový štátny dlh nesmie presiahnuť 60 % HDP.

2. Inflačné kritérium: Priemerná inflácia za posledných 12 mesiacov, meraná podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien, nesmie presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 1,5 percentuálneho bodu.

3. Stabilita dlhodobých úrokových sadzieb: Priemerná dlhodobá úroková sadzba za posledných 12 mesiacov nesmie presiahnuť priemer dlhodobých úrokových sadzieb troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 2 percentuálne body.

4. Stabilita výmenného kurzu: Dva roky pred hodnotením musí byť národná mena zapojená do mechanizmu výmenných kurzov (ERM II). Počas tohto obdobia nesmie krajina menu jednostranne devalvovať, mena nesmie vybočiť z dohodnutého fluktuatívneho pásma, musí sa pohybovať blízko centrálnej parity a pri vývoji kurzu sa nesmú vyskytnúť vážne napätia.

29. máj 2008

Revalvácia centrálnej parity SKK

Centrálna parita slovenskej koruny v mechanizme výmenných kurzov ERM II revalvovala o 17,6472 % s účinnosťou od 29. mája 2008. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 30,1260 Sk. Spodná hranica pre povinné intervencie bola 25,6071 SKK/EUR a horná hranica bola 34,6449 SKK/EUR.

8. júl 2008

Stanovenie koverzného kurzu

Rada Európskej únie definitívne potvrdila prijatie SR do eurozóny. Konverzný kurz určila Rada EÚ 8. júla 2008.

Hodnotu konverzného kurzu odsúhlasili všetky krajiny eurozóny a aj Slovensko. Návrh na určenie konverzného kurzu podala Európska komisia. Rada EÚ toto rozhodnutie prekonzultovala aj s Európskou centrálnou bankou.

Konverzný kurz je stanovený ako koeficient so šiestimi platnými číslicami – dve pred desatinnou čiarkou a štyri desatinné miesta: 1 euro = 30,1260 Sk.

Slovensko malo od tohto dňa šesť mesiacov na prípravu prechodu na euro.

júl 2008

Informačná kampaň k zavedeniu eura

Začala sa celoštátna kampaň k zavedeniu eura.

Mediálna kampaň, určená širokej verejnosti prostredníctvom masmédií, začala presne tristo dní pred plánovanou výmenou korún za eurá. Televízie, rádiá či noviny pravidelne zverejňovali spravodajské informácie ako aj informačné spoty. Informácie bolo možné tiež získať aj na špecializovanej stránke www.euromena.sk a na bezplatnej telefónnej linke.

Do všetkých domácností centrálna banka spolu s Ministerstvom financií SR zaslala tlačené informácie o prechode na euro, eurových bankovkách a minciach spolu s konverznými kartičkami a eurokalkulačkou. Vo väčších mestách sa informácie k obyvateľom dostávali prostredníctvom Dňa eura, do menších miest a na vidiek s informačnými a propagačnými materiálmi zavítal špeciálny euromobil.

Neoddeliteľnou súčasťou informačnej kampane bolo 118 rôznych typov publikácií, plagátov a informačných materiálov pre verejnosť s celkovým nákladom skoro 21 miliónov kusov. NBS vydala publikácie aj v jazykoch národnostných menšín, ktoré distribuovala na obecné a mestské úrady, komunitné centrá a do mimovládnych organizácií. Časť publikácií tvorili materiály určené odborníkom a profesionálom, ktorí potrebovali mať

podrobnejšie a rozsiahlejšie informácie o novej mene. Do tejto skupiny patrili publikácie pre podnikateľov, najmä živnostníkov, školiteľov, zamestnancov štátnej a verejnej správy, novinárov a ďalších. Na mestských úradoch, v kultúrnych domoch alebo námestiach, prípadne v iných priestoroch všetkých okresných miest Slovenska boli umiestnené multifunkčné informačné tabule s informačnými materiálmi.

Pred vstupom Slovenska do eurozóny zorganizovala NBS a vláda SR spolu s Európskou centrálnou bankou a Európskou komisiou medzinárodnú konferenciu Slovakia Euro Changeover Conference. Centrálna banka pripravila tiež Deň otvorených dverí, počas ktorého sprístupnila návštevníkom budovu ústredia NBS. Pre širokú verejnosť boli pripravené štyri výstavy, pre základné a stredné školy súťaže a rôzne informačno-zábavné podujatia. Centrálna banka zorganizovala vyše 300 seminárov pre rôzne cieľové skupiny na ktorých sa zúčastnilo viac ako 18 000 účastníkov.

18. august 2008

Zapožičanie eur pre Slovensko

Zapožičanie eurobankoviek od Rakúskej národnej banky.

Guvernér NBS Ivan Šramko podpísal zmluvu s Rakúskou národnou bankou o zapožičaní a dodávke eurových bankoviek zo zásob Eurosystemu. Predmetom zmluvy bolo zapožičanie 188 miliónov kusov eurových bankoviek v hodnote 7,1 miliardy eur, ktoré NBS potrebovala na predzásobenie z dôvodu zavedenia meny euro od 1. januára 2009.

Ak by sa tieto eurobankovky poukladali v dĺžke vedľa seba, vytvorili by súvislý pás dlhý 25 000 kilometrov a poukladané vedľa seba by vytvorili plochu rovnakú ako 450 futbalových ihrísk.

19. august 2008

Začiatok razby euromincí

Spustenie razby euromincí v Mincovni Kremnica.

NBS zabezpečila razbu takmer 500 miliónov kusov eurových mincí, ktoré vyrazila Mincovňa Kremnica š.p. Predzásobenie mincami začalo v septembri 2008, banky si objednali viac ako 283 miliónov kusov eurových mincí v celkovej hodnote 98 miliónov eur s celkovou hmotnosťou takmer 1 400 ton.

Z Mincovne Kremnica sa od septembra do decembra 2008 do Národnej banky Slovenska a komerčných bánk previezlo spolu 500 miliónov kusov eurových mincí s hodnotou viac ako 167 miliónov eur a s hmotnosťou viac ako 2 500 ton.

1. december 2008

Predaj štartovacích balíčkov

NBS začala predávať štartovacie balíčky s eurovými mincami.

Cena jedného štartovacieho balíčka, ktorý obsahoval 45 kusov slovenských eurových mincí v nominálnej hodnote 16,60 eur, bola 500 Sk. Štartovacie balíčky mali uľahčiť obyvateľom Slovenska a drobným podnikateľom prvé dni prechodu na novú menu.

Štartovacie balíčky vyrobila Mincovňa Kremnica, š. p. v množstve 1 320 miliónov kusov. Okrem NBS zabezpečovali predaj štartovacích balíčkov aj obchodné banky a Slovenská pošta.

1. december 2008

Rozlúčka so slovenskou korunou

Vydanie poslednej korunovej pamätnej mince.

NBS vydala poslednú zo 74 pamätných mincí v korunovej mene, striebornú mincu v hodnote 1000 Sk - Rozlúčka so slovenskou korunou. Emisiou tejto pamätnej mince uzavrela Národná banka Slovenska šesnásťročnú históriu slovenskej korunovej meny počas ktorej vydala 74 druhov pamätných mincí pripomínajúcich okrem výročí významných osobností a udalostí tiež historické pamiatky a významné prírodné lokality nachádzajúce sa na území Slovenska.

Na líci mince je v strede mincového poľa zobrazená budova sídla Národnej banky Slovenska. Po oboch jej stranách sú hviezdy a ich fragmenty symbolizujúce členstvo Slovenska v Európskej únii. Medzi hviezdami vľavo hore je značka programu Spoločné emisie Európy, znázorňujúca európsku hviezdu a symbol eura. Pri hornom okraji mince je v opise názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Pri spodnom okraji je umiestnený štátny znak a letopočet 2008.

Na rube mince sú na pozadí štylizovaného symbolu eura zobrazené fragmenty motívov piatich slovenských obehových mincí. Označenie nominálnej hodnoty mince 1000 Sk je v dvoch riadkoch v pravej časti mincového poľa. Pri hornom okraji mince je v opise text SLOVENSKÁ KORUNA, pri spodnom okraji sú letopočty platnosti slovenskej koruny ako peňažnej jednotky v Slovenskej republike 1993 - 2008. Značka Mincovne Kremnica MK medzi dvoma razidlami a štylizované iniciály mena a priezviska autora výtvarného návrhu mince Karola Lička KL sú umiestnené pri ľavom okraji mince.

2008

Úprava informačných systémov platobného styku

V súvislosti s prípravou na spoločnú menu euro prebiehali rozsiahle úpravy informačných systémov domáceho a zahraničného platobného styku.

V rámci Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike, v oblasti bezhotovostného platobného styku, bolo potrebné vykonať zásadné zmeny, ktoré sa týkali aj platobného systému SIPS. Tento bolo potrebné upraviť na prácu s novou menou a tiež zmeniť jeho funkčnosť.

Prijatím eura sa platobný systém SIPS stal pridruženým systémom systému TARGET2. Nový platobný systém SIPS bol navrhnutý ako systém výpočtu čistých multilaterálnych pozícií, ktoré sa dvakrát za deň vyrovnávajú na účtoch vedených v systéme TARGET2. Súčasťou zmeny bolo presmerovanie všetkých platieb menovo-politického charakteru a platieb medzibankových do systému TARGET2.

Záverečné vyrovnanie pozícií vypočítaných v platobnom systéme SIPS sa začalo vykonávať v systéme TARGET2. 2. januára 2009 v súvislosti so vstupom do eurozóny a prijatím spoločnej meny euro, otvorila NBS prvý prevádzkový deň v systéme TARGET2-SK.

2008

Štatistika a euro

V oblasti štatistiky sa začalo s prípravou údajovej základne, metodiky a technickej úpravy informačných systémov, ktoré súviseli s prechodom na spoločnú menu euro.

Pred zavedením novej európskej meny museli byť vykonané nevyhnutné práce ako príprava údajovej základne a metodiky, technická príprava informačného systému na prechod na euro, konverzia údajov v databázach do meny euro, príprava nových výkazov v štruktúre eurozóny, zostavenie požadovaných časových radov.

Zaviedli sa nové druhy štatistík a to štatistika cenných papierov v držbe, štatistika emitovaných cenných papierov a štatistika poisťovní a penzijných fondov.

Rok 2009

1. január 2009

SR sa stáva členom eurozóny

Slovenská republika sa stala v poradí 16. krajinou eurozóny.

Eurozóna je geografická oblasť krajín Európskej únie, ktorých spoločnou menou je euro. Eurozóna vznikla v januári 1999 keď Európska centrálna banka prebrala zodpovednosť za menovú politiku od národných centrálnych bánk jedenástich členských štátov EÚ. V roku 2001 do eurozóny vstúpilo Grécko.

Dňom 1. januára 2002 bolo v 12 krajinách EÚ zavedené hotovostné euro. Svoje národné meny eurom nahradilo Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko. V roku 2007 ako trinásty člen zaviedlo euro Slovinsko. Malta a Cyprus prijali spoločnú európsku menu 1. januára 2008. V roku 2011 ju zaviedlo aj Estónsko.

V súčasnosti tvorí eurozónu 17 členských štátov. So súhlasom Európskeho spoločenstva je euro legálnym platidlom aj v niektorých krajinách, ktoré nie sú členom EÚ. Ide o malé krajiny, ktoré ani pred zavedením eura nepoužívali svoju vlastnú menu. Patrí sem San Marino, Monako a Vatikán. Na základe dohody s Európskym spoločenstvom tieto tri krajiny razia mince so svojou vlastnou národnou stranou. Bez formálnej dohody však euro používajú aj ďalšie európske krajiny: Kosovo, Čierna Hora a Andorra.

Podmienkou vstupu do eurozóny pre všetkých 17 krajín bolo splnenie konvergenčných kritérií. Rovnáka podmienka platí aj pre ďalšie členské štáty EÚ, ktoré sa na prijatie eura ešte pripravujú. Konvergenčné kritériá stanovujú ekonomické a právne predpoklady úspešnej účasti v menovej únii. Všetky členské krajiny EÚ sú členmi Hospodárskej a menovej únie s tou výnimkou, že nie všetky využívajú aj spoločnú menu euro.

2. január 2009

TARGET2-SK

V súvislosti s prijatím eura otvorila NBS prvý prevádzkový deň v systéme TARGET2-SK, ktorý je súčasťou transeurópskeho automatizovaného expresného systému hrubého vyrovnania platieb v reálnom čase v eurách (TARGET2). Účastníkmi tohto systému sa stalo 27 bánk, pobočiek zahraničných bánk a ostatných inštitúcií. Do systému TARGET2-SK sa takisto zapojili 3 pridružené systémy - EURO SIPS, CDCP SR, a.s. a First Data Slovakia, a.s., ktoré v ňom vykonávajú finálne vyrovnanie svojich transakcií.

január 2009

Prvá pamätná eurominca

NBS vydala spoločne s ďalšími pätnástimi krajinami eurozóny prvú pamätnú euromincu v nominálnej hodnote 2 eurá pri príležitosti osláv 10. výročia vzniku hospodárskej a menovej únie.

Pamätné dvojeurové mince sú rovnako, ako všetky ostatné obehové euromince zákonným platidlom vo všetkých krajinách eurozóny.

Na minci je jednoduchá kresba postavy, ktorá je prepojená so znakom €. Motív vyjadruje myšlienku jednotnej meny a sprostredkovane aj hospodárskej a menovej únie (HMÚ) ako posledného kroku v dlhej histórii obchodnej a hospodárskej integrácie Európy. Motív vybrali z užšieho výberu piatich návrhov občania Európskej

únie prostredníctvom elektronického hlasovania. Autorom návrhu je George Stamatopoulos, sochár z oddelenia razby mincí v gréckej centrálnej banke (Bank of Greece).

Od zavedenia eurovej meny do konca roka 2012 vydala NBS pre domácich a zahraničných zberateľov 4 pamätné euromince v nominálnej hodnote 2 eurá a 16 zberateľských euromincí z drahých kovov v nominálnych hodnotách 10, 20 a 100 eur. Na rozdiel od pamätných euromincí, zberateľské mince sú zákonným platidlom len na území Slovenskej republiky.

január 2009

Guvernér NBS sa stáva členom Rady guvernérov ECB

Menovopolitické rozhodnutia prijíma Rada guvernérov, ktorú tvoria šiesti členovia Výkonnej rady ECB a guvernéri národných centrálnych bánk krajín eurozóny. Rada zasadá dvakrát za mesiac, pričom o kľúčových úrokových sadzbách ECB zvyčajne rozhoduje na prvom stretnutí v mesiaci.

Podľa zakladajúcej zmluvy Európskeho Spoločenstva primárnym cieľom Eurosystemu a jeho jednotnej menovej politiky je udržiavanie cenovej stability.

Eurosystem zároveň podporuje celkové hospodárske politiky Spoločenstva so zámerom prispieť k dosiahnutiu ostatných cieľov Spoločenstva: vysokú úroveň zamestnanosti a udržateľný a neinflačný rast. Zabezpečenie cenovej stability predstavuje najdôležitejší príspevok menovej politiky k dosiahnutiu vhodného ekonomického prostredia a vysokej úrovne zamestnanosti.

Rada Guvernérov ECB definovala cenovú stabilitu ako medziročný rast harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) eurozóny nižší ako 2%. Cenová stabilita je udržiavaná v strednodobom horizonte. V praxi to znamená, že spoločná menová politika krajín eurozóny môže ovplyvňovať reálny vývoj len v krátkodobom horizonte, ale skutočne môže ovplyvňovať len cenovú úroveň v ekonomike.

január 2009

Zmena správy devízových rezerv

Prijatím jednotnej európskej meny euro za domácu menu od 1. 1. 2009 sa správa devízových rezerv zásadným spôsobom zmenila.

NBS sa prispôsobila novým podmienkam a riadi sa novými pravidlami schválenými v investičnej stratégii z konca roka 2008.

Hlavnou prioritou už prestalo byť zabezpečenie likvidity pre prípadné devízové intervencie a namiesto toho sa hlavným cieľom stalo generovanie primeraného výnosu pri dodržiavaní vysokých kritérií na kvalitu a bezpečnosť investícií. Zmenil sa charakter správy investičných rezerv NBS z investovania čistých aktív na riadenie aktív a pasív.

Mierne uvoľnenie kreditných obmedzení pri investíciách sprevádzalo sprísnenie podmienok na diverzifikáciu portfólií. V záujme efektívneho riadenia úrokového rizika sa v priebehu roka 2009 začalo pri eurovom investičnom portfóliu obchodovanie s úrokovými swapmi. Investičné aktíva sú denominované v EUR a USD.

16. január 2009

Skončil duálny obeh korún a eur

Od 1. do 16. januára 2009 trvalo na Slovensku obdobie duálneho (dvojakého) obehu.

Počas tohto obdobia bolo možné v hotovosti platiť okrem eur aj korunovými bankovkami a mincami. Pri platbách v korunách bol výdavok v eurách. Od 17. januára 2009 bolo možné platiť už len eurami.

Počas obdobia duálneho hotovostného obehu mali banky otvorené pobočky aj počas víkendov a sviatkov, aby občanom umožnili vymeniť slovenské koruny za eurá. Už dve hodiny po polnoci 1. januára 2009 bolo 93 % bankomatov funkčných a vydávali novú menu.

2009

Sťahovanie slovenských korún z obehu

NBS v prvých mesiacoch po zavedení eura zlikvidovala viac ako 230 ton bankoviek a 1 564 ton mincí slovenských korún stiahnutých z obehu. Bankovky NBS ničila na svojich zariadeniach alebo sa spaľovali v cementárni, prípadne železiarni. Mince sa demonetizovali mechanickým deformovaním.

2009

Zákon o platobných službách

Zásadným právnym predpisom európskeho práva sa stala smernica EP a Rady 2007/64/ES z 13. 11. 2007 o platobných službách.

Proces transpozície smernice do právneho poriadku SR sa začal priebehu roka 2008. Tento proces sa ukončil v r. 2009 prijatím zákona č. 492/2009 o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou 1. decembra 2009, čím sa pôvodný zákon o platobnom styku zrušil. V r. 2009 sa ďalej prijalo opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov.

V legislatívnej oblasti bolo v súvislosti so zavedením eura pripravených 221 zákonov, 27 nariadení vlády a viacero vyhlášok, výnosov a opatrení NBS alebo ústredných orgánov štátnej správy.

2009

Register finančného sprostredkovania a poradenstva

Spustenie internetovej aplikácie REGFAP na stránke NBS umožňuje občanom overiť si registráciu finančného poradcu alebo finančného sprostredkovateľa.

V registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov (REGFAP) sú evidované osoby vykonávajúce finančné sprostredkovanie alebo poskytujúce finančné poradenstvo na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve v jednotlivých sektoroch finančného trhu (sektor poistenia alebo zaistenia, sektor kapitálového trhu, sektor doplnkového dôchodkového sporenia, sektor prijímania vkladov a sektor poskytovania úverov), ktorými sú: samostatní finanční agenti, podriadení finanční agenti, viazaní finanční agenti, viazaní investiční agenti, finanční poradcovia a finanční sprostredkovatelia z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia.

V roku 2010 bol RegisterI rozšírený o funkcionalitu, ktorá umožňuje povinným osobám, t.j. poradcom a sprostredkovateľom, aby si plnili informačné povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 186/2009 Z. z. elektronickým spôsobom a bola spustená nová funkcia, ktorá umožňuje prípravu na odborné skúšky prostredníctvom interaktívnych cvičných testov, uvádza termíny skúšok a tiež obsahuje databázu otázok.

Link na register: <http://regfap.nbs.sk/>

2009

Štatistické údaje v eurách

V štatistických databázach sa konvertovali údaje do meny euro, začali sa používať nové výkazy v štruktúre eurozóny a zaviedli sa nové druhy štatistík: cenné papiere v držbe, emitované cenné papiere a štatistika poisťovní a penzijných fondov.

Rok 2010

12. január 2010

Nový guvernér NBS

Prezident Slovenskej republiky vymenoval Jozefa Makúcha do funkcie guvernéra NBS.

Jozef Makúch sa narodil 26. augusta 1953 v Podhájskej. Po absolvovaní SVŠ v Nových Zámkoch pokračoval v štúdiu na Vysoké škole ekonomickej v Bratislave, Národohospodárska fakulta, študijný odbor financie. Štúdium ukončil štátnou záverečnou skúškou v roku 1976. Vedeckú ašpirantúru ukončil v roku 1985, za docenta bol vymenovaný v roku 1989. V júli 1976 nastúpil do Štátnej banky československej, kde pracoval ako úverový inšpektor na pobočke Bratislava - mesto. Od júla 1978 pracoval na Katedre financií Národohospodárskej fakulty VŠE v Bratislave ako asistent a odborný asistent, od septembra 1989 ako docent. V rokoch 1991 - 1994 bol dekanom Národohospodárskej fakulty EÚ.

Od januára 1993 do decembra 1996 bol členom Bankovej rady NBS, od februára 1994 zastával funkciu vrchného riaditeľa výskumného úseku NBS. Od novembra 2000 pracoval ako predseda Úradu pre finančný trh, od apríla 2002 do decembra 2005 ako predseda Rady Úradu pre finančný trh (ÚFT)

Ako predseda Rady ÚFT bol zodpovedný za riadenie a koordináciu dohľadu v sektoroch kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia. Zastupoval SR vo výboroch Európskej komisie pre cenné papiere a kolektívne investovanie (CESR). Taktiež bol zástupcom v medzinárodnej asociácii dohliadacích orgánov v poisťovníctve (IAIS).

Počas odbornej praxe absolvoval viacero školení a stáží z problematiky bankovníctva a menovej politiky, ktoré boli organizované medzinárodnými finančnými inštitúciami (Medzinárodným menovým fondom, Svetovou bankou) a zahraničnými centrálnymi bankami, vystúpil s referátmi na viacerých konferenciách v SR a v zahraničí.

Od 1. februára 2012 je hosťujúcim profesorom na Ekonomickej univerzite v Bratislave.

Jozef Makúch je členom vedeckej rady Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity, redakčných rád časopisu BIATEC, časopisu Journal of Central Banking Theory and Practice, časopisu Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo, vedeckého časopisu Fakulty financií Univerzity Mateja Bela, ako aj členom edičnej rady vedeckého časopisu Vysoké školy ekonomickej v Prahe Acta Oeconomica Pragensia. Publikoval desiatky odborných prác (učebnice, monografie, výskumné práce a pod.) v SR a v zahraničí.

Členom Bankovej rady NBS sa opätovne stal 1. 1. 2006 a od 1. 2. 2007 zastával funkciu výkonného riaditeľa. Dňa 12. 1. 2010 vymenoval prezident Slovenskej republiky Jozefa Makúcha do funkcie guvernéra NBS.

Jozef Makúch je členom Rady guvernérov Európskej centrálnej banky, guvernérom v Medzinárodnom menovom fonde a alternátom guvernéra v Európskej banke pre obnovu a rozvoj.

12. február 2010

Podpísanie bilaterálnej dohody medzi SR a MMF

SR a Medzinárodný menový fond (MMF) podpísali bilaterálnu dohodu, na základe ktorej SR poskytne pôžičku MMF až do výšky ekvivalentu 440 miliónov eur.

Dohodu podpísali guvernér NBS Jozef Makúch a generálny riaditeľ MMF Dominique Strauss-Kahn. Dohoda bola súčasťou záväzku EÚ z marca 2009 poskytnúť MMF okamžitú pomoc vo výške 75 miliárd eur. Okrem SR malo s MMF podpísané bi-laterálne dohody o pôžičke a o odkúpení cenných papierov MMF spolu 14 ďalších členských krajín MMF. NBS plnila úlohu agenta a kontaktnej inštitúcie vo vzťahu k tejto bilaterálnej dohode s MMF.

11. jún 2010

Register veriteľov na internete

NBS sprístupnila Register veriteľov, ktorí spĺňajú podmienky na poskytovanie spotrebiteľských úverov.

Národná banka Slovenska vedie register veriteľov, ktorí poskytujú spotrebiteľské úvery a v rámci registra veriteľov podregister iných veriteľov podľa § 20 a 24 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 394/2011 Z. z.

Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

Iným veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti, s výnimkou banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 1, 5 a 8 a § 6 ods. 17 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Veriteľ je oprávnený začať vykonávať činnosť, ktorá spočíva v poskytovaní spotrebiteľských úverov odo dňa zápisu do registra veriteľov. V súlade s § 20 ods. 24 zákona bez registrácie veriteľ nemôže poskytovať spotrebiteľské úvery. Iný veriteľ je oprávnený začať vykonávať činnosť, ktorá spočíva v poskytovaní úverov podľa § 24 odo dňa zápisu do podregistra iných veriteľov.

Link na register: <http://regver.nbs.sk/>

2010

Zmena zákona o cenných papieroch

V roku 2010 začal proces transpozície smernice EP a Rady 2009/44/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/26/ES o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov a smernica 2002/47/ES o dohodách o finančných zárukách, a to návrhom zákona, ktorým sa menil a dopĺňal zákon o cenných papieroch, vrátane zákona o platobných službách. Cieľom uvedenej transpozície bolo vymedzenie prepojenia (tzv. interoperability) medzi platobnými systémami.

Rok 2011

1. január 2011

Nová európska architektúra finančného dohľadu

V reakcii na globálnu krízu finančného sektora Európska komisia zriadila v roku 2008 skupinu odborníkov, ktorá odporučila vytvoriť nový model dohľadu nad európskymi finančnými inštitúciami. Výsledkom je Európsky systém finančného dohľadu, ktorý sa začal uplatňovať od januára 2011.

Európsky systém finančného dohľadu sa skladá z týchto inštitúcií:

- Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB)
- Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)
- Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA)
- Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)
- Spoločný výbor európskych organizácií dohľadu
- príslušné organizácie dohľadu v členských štátoch (Útvar dohľadu nad finančným trhom NBS)

Základ reformy spočíva v rozlišovaní výkonu dohľadu na makroprudenciálnej úrovni (ESRB) a dohľadu nad obozretným podnikaním finančných inštitúcií (EBA, ESMA, EIOPA) a úplnej harmonizácii v oblasti regulácie podnikania subjektov finančného trhu. NBS bola zapojená do prípravy viacerých záväzných regulačných a vykonávacích technických predpisov na úrovni EÚ.

jún 2011

SEPA SIPS

Schválením realizácie projektu SEPA SIPS sa začali práce na úpravách medzibankového platobného systému EURO SIPS, ktoré súvisia so zavedením tuzemských SEPA úhrad v rámci domáceho platobného styku.

Zavedenie spoločnej meny euro a následné používanie spoločného platidla v hotovostnej oblasti v rámci krajín eurozóny bolo základným impulzom myšlienky vytvorenia spoločného priestoru platieb aj v bezhotovostnom platobnom styku. Projekt, ktorého cieľom je zjednotenie pravidiel a štandardov pri realizácii bezhotovostných platieb bol nazvaný SEPA - Single Euro Payments Area (Jednotná oblasť platieb v eurách).

Základným cieľom SEPA je, zjednodušiť povedané, faktické zrušenie hraníc pre realizáciu bezhotovostných platieb v mene euro. V rámci SEPA teda budú môcť spotrebiteľia, podniky a ďalšie hospodárske subjekty zasielať a prijímať platby v eurách, či už v rámci jednej krajiny alebo medzi jednotlivými krajinami, za rovnakých základných podmienok, práv a povinností a bez ohľadu na to, v ktorej krajine majú vedený platobný účet. Priamym dôsledkom implementácie SEPA platobných nástrojov bude nahradenie v súčasnosti používaných domácich platobných nástrojov, konkrétne úhrad a inkás spoločnými SEPA platobnými nástrojmi. SEPA platby budú vykonávané podľa rovnakých pravidiel, rovnakými postupmi a v súlade s rovnakými štandardmi vo všetkých SEPA krajinách (krajiny Európskej únie plus Island, Nórsko, Lichtenštajnsko, Švajčiarsko, Monako).

Realizácia projektu SEPA prinesie do praxe harmonizáciu uskutočňovania miliónov každodenných retailových platieb. Tento harmonizačný proces je podporovaný Európskou komisiou, Európskou centrálnou bankou, národnými centrálnymi bankami, ako aj poskytovateľmi platobných služieb a prinesie nové výhody tak pre spotrebiteľov, ako aj pre podniky, ktoré platby v eurách realizujú.

Čoraz väčší počet ľudí v Európe žije mimo svojej domovskej krajiny alebo vykonávajú pravidelné platby so zahraničím, čo znamená potrebu vedenia účtov vo viacerých krajinách, resp. aj vznik prípadných problémov, ktoré cezhraničné transakcie so sebou prinášajú. Vďaka SEPA nebude potrebné, aby mal používateľ platobných služieb vedený jeden účet v SR a druhý v inej SEPA krajine a zároveň sa odstránia akékoľvek rozdiely medzi domácimi a cezhraničnými transakciami.

október 2011

Štatistický bulletin - Menová a finančná štatistika

Odbor štatistiky NBS po prvýkrát zverejnil Štatistický bulletin. Formou tabuliek, grafov a komentárov poskytuje užívateľom ucelenejší pohľad na údaje z oblasti menovej a finančnej štatistiky. Štatistický bulletin vychádza štvrťročne v elektronickej podobe.

Rozsah poskytovaných informácií zahŕňa údaje za finančné inštitúcie, ktoré sú rezidentmi na území SR, t. j. úverové inštitúcie (banky a pobočky zahraničných bánk), subjekty kolektívneho investovania (podielové fondy), obchodníci s cennými papiermi, lízingové spoločnosti, faktoringové spoločnosti, spoločnosti splátkového financovania (tzv. ostatní finanční sprostredkovatelia) ako aj údaje za oblasť štatistiky cenných papierov a finančného trhu. Dostupné agregované údaje sú zostavené v súlade s jednotnou metodikou ECB.

31. október 2011

Zrušenie expozitúr

Zrušenie expozitúr v Trenčíne a Bratislave. Expozitúry v Humennom a Lučenci ukončili svoju činnosť v septembri 2011. Zníženie počtu expozitúr neovplyvnilo plynulosť hotovostného peňažného obehu. NBS fyzickým a právnickým osobám naďalej poskytuje svoje služby v expozitúrach: Košice, Poprad, Žilina, Banská Bystrica, Nové Zámky a v ústredí NBS v Bratislave.

2011

Databáza cenných papierov na individuálnej báze

V nadväznosti na finančnú krízu z roku 2008 vzrástol význam štatistík, ktoré súvisia s cennými papiermi.

Dôkazom významu štatistík cenných papierov je aj koncentrované úsilie najvýznamnejších medzinárodných finančných inštitúcií (MMF, BIS, ECB) nielen vypracovať príručky, zjednotiť metodiku, ale aj zostavovať komplexnú štatistiku cenných papierov.

V súčasnosti už nestačí zbierať od vybraných vykazovacích subjektov len agregované údaje. Vhodnou alternatívou sa ukazuje zbieranie a zostavovanie štatistík za cenné papiere na základe individuálnych údajov za každý cenný papier zvlášť (tzv. systém security-by-security, s-b-s) od subjektov zo všetkých sektorov. Z tohto dôvodu sa kladie veľký dôraz na budovanie databáz cenných papierov.

Aj napriek tomu, že na Slovensku cenné papiere ani zďaleka nie sú také rozšírené ako vo vyspelých ekonomikách, NBS sa už v súčasnosti podieľa na týchto prácach a buduje vlastnú databázu cenných papierov na individuálnej báze.

2011

Informácie od emitentov cenných papierov

Centrálna evidencia regulovaných informácií je databázou informácií, ktoré sú emitenti cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu povinní predkladať NBS.

Centrálna evidencia regulovaných informácií umožňuje bezplatný a ľahký prístup k informáciám o emitentoch cenných papierov (ako sú napr. ročné finančné správy, polročné finančné správy, informácie o konaní valného zhromaždenia, atď.), jednoduché vyhľadávanie, tlač a stiahnutie informácií. Databáza obsahuje historické údaje od júna 2007.

Okrem povinne zasielaných informácií, emitenti cenných papierov môžu prostredníctvom tejto databázy zverejniť aj iné informácie súvisiace s ich činnosťou, napr. informácie o konaní a výsledkov valného zhromaždenia, zmeny v základnom imaní spoločnosti a pod.
Link na databázu: <http://ceri.nbs.sk/index>

Rok 2012

2. január 2012

Hotovostná eurová mena - 10. výročie zavedenia

NBS vydala pamätnú dvojeurovú mincu Desať rokov eurových bankoviek a mincí.

Motív strednej časti mince, ktorý navrhol Helmut Andexlinger z rakúskej mincovne a ktorý vybrali občania a obyvatelia eurozóny za motív spoločnej pamätnej mince na rok 2012, predstavuje svet v podobe znaku eura na vyjadrenie toho, ako sa z eura za posledných desať rokov stala skutočná globálna mena.

Prvky okolo znaku eura symbolizujú jeho význam pre bežných ľudí (skupinka postáv predstavujúcich rodinu), finančný svet (budova Eurotower), obchod (loď), priemysel (továreň) a energetický sektor, výskum a vývoj (dve veterné turbíny). Iniciály autora návrhu A.H. sa dajú objaviť medzi loďou a budovou Eurotower. Pozdĺž horného okraja vnútornej časti mince je uvedená krajina vydania a pozdĺž spodného okraja roky 2002 - 2012. Vo vonkajšom prstenci mince sa nachádza dvanásť hviezd Európskej únie. Minciu vydali všetky krajiny eurozóny.
Viac informácií: <http://www.ecb.int/euro/html/anniversary.sk.html>

26. jún 2012

Banková únia na rokovaní Európskej rady

Predseda Európskej rady Herman von Rompuy predložil 26. júna 2012 na rokovanie Európskej rady materiál Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii.

K materiálu Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii (Towards a Genuine Economic and Monetary Union) prijala Európska rada takýto záver: Predseda ER má v úzkej spolupráci s predsedom Komisie, predsedom Euroskupiny a prezidentom Európskej centrálnej banky vypracovať konkrétny plán so záväznými lehotami na dosiahnutie skutočnej hospodárskej a menovej únie, ktorý bude obsahovať konkrétne návrhy týkajúce sa zachovania jednoty a celistvosti jednotného trhu v oblasti finančných služieb a v ktorom sa zohľadní vyhlásenie o eurozóne, okrem iného, zámer Komisie predložiť návrhy podľa článku 127 (t. j. preskúmanie možnosti rozšírenia kompetencie ECB o dohľad nad bankami).

júl 2012

SR podpísala dohodu o vzniku novej konštituencie

Členmi konštituencie sú Rakúsko, Bielorusko, Česká republika, Maďarsko, Kosovo, Slovinsko a Turecko. Konštituencie predstavujú zoskupenia krajín a odrážajú podiel jednotlivých krajín na základnom imaní daného zoskupenia. Zoskupenie krajín do konštituencií upravujú konštituенčné dohody. SR podpísala dohodu o vzniku novej konštituencie MMF na desať rokov.

5. júl 2012

Rekordne nízke úrokové sadzby

Rada guvernérov ECB znížila úrokové sadzby na rekordne nízku úroveň.

júl 2012

Zvýšenie členskej kvóty v MMF

SR súhlasila so zvýšením svojej členskej kvóty v MMF v rámci 14. revízie členských kvót na 1 001 miliónov SDR.

Medzinárodnú rezervnú menu SDR (Special Drawing Rights, Zvláštne práva čerpania, skratka aj XDR) zaviedol v roku 1969 MMF a slúži na doplnenie existujúcich rezervných mien. Jej hodnota je určená na základe koša mien, v ktorom sa nachádzajú dolár, euro, libra a jen. Národná banka Slovenska ju uvádza vo svojom kurzovom lístku vybraných cudzích mien.

17. október 2012

Štatistika za správu cenných papierov

Údaje za správu cenných papierov zverejňuje NBS na základe požiadavky Slovenskej bankovej asociácie a vybraných bánk.

Cieľom tejto štatistiky je zachytiť všetky cenné papiere, ktoré sú držané v prospech ďalšieho investora/tretej strany, a ktoré sú v správe bankového subjektu sídliaceho na území Slovenskej republiky. Na základe súhlasu niektorých z nich je možné publikovať aj agregované údaje za príslušné individuálne banky. Súhlas so zverejňovaním údajov za správu CP poskytli NBS k 31. 8. 2012 tieto banky:

1. Slovenská sporiteľňa, a.s.
2. Československá obchodná banka, a.s.
3. Všeobecná úverová banka, a.s.
4. Volksbank Slovensko, a.s.
5. Poštová banka, a.s.
6. OTP Banka Slovensko, a.s.
7. Privatbanka, a.s.

13. december 2012

Bližšie k bankovej únii

Lídri Európskej únie na summite v Bruseli formálne potvrdili dohodu, ktorú dosiahli ministri financií o jednotnom bankovom dohľade.

Legislatívny návrh o jednotnom mechanizme dohľadu (JMD) obsahuje dve nariadenia: prvým sa prenášajú úlohy v oblasti dohľadu na (ECB), kým druhým sa upravuje existujúce nariadenie týkajúce sa Európskeho orgánu pre bankovníctvo.

JMD bude pozostávať z ECB a vnútroštátnych orgánov dohľadu.

Členské štáty, ktorých menou nie je euro, sa na základe dohôd o úzkej spolupráci budú môcť tiež zúčastňovať na tomto mechanizme.

Úlohy ECB

ECB bude niesť zodpovednosť za celkové účinné fungovanie jednotného mechanizmu dohľadu. Bude mať priamy dohľad nad bankami eurozóny. Dohľad však bude diferencovaný a ECB ho bude vykonávať v súčinnosti s vnútroštátnymi orgánmi dohľadu. ECB sa ujme svojich úloh v oblasti dohľadu v rámci JMD 1. marca 2014 alebo 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti právnych predpisov, podľa toho, čo nastane neskôr, a v závislosti od operačných opatrení.

Rada pre dohľad

Úlohy ECB v oblasti menových úloh sa prísne oddelia od úloh v oblasti dohľadu s cieľom predchádzať prípadnému konfliktu záujmov medzi cieľmi menovej politiky a prudenciálneho dohľadu.

Pre tento účel bude v rámci ECB za prípravu úloh týkajúcich sa dohľadu zodpovedná rada pre dohľad, v ktorej budú mať zúčastnené krajiny, ktoré nie sú súčasťou eurozóny, úplné a rovnocenné hlasovacie práva. Rozhodnutia tejto rady sa budú považovať za prijaté, pokiaľ ich nezamietne Rada guvernérov ECB.

Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)

Zmeny v nariadení o EBA sú späté najmä s procesnými záležitosťami, ako sú napríklad pravidlá hlasovania. Cieľom týchto zmien a doplnení je zabezpečenie spravodlivého a účinného rozhodovania v rámci jednotného trhu a tiež to, aby krajiny zúčastňujúce sa na JMD nemali v rámci Rady orgánov dohľadu EBA neprímerane dominantné postavenie.

JMD je prvým krokom smerom k integrovanej bankovej únii, ktorá zahŕňa zložky ako jednotný súbor pravidiel, spoločná ochrana vkladov a jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií bánk.

Rok 2013

2. máj 2013

Rada guvernérov ECB v Bratislave

Dňa 2. mája zasadala po prvý krát v Bratislave Rada guvernérov ECB.

Na základe ekonomickej a menovej analýzy sa rozhodla znížiť úrokovú sadzbu hlavných refinančných operácií Eurosystemu o 25 bázických bodov na 0,50 % a sadzbu jednodňových refinančných operácií o 50 bázických bodov na 1,00 %. Úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie zostala nezmenená na úrovni 0,00 %. Po skončení zasadnutia sa uskutočnila v Redute tlačová konferencia, na ktorej sa zúčastnilo vyše 100 slovenských a zahraničných novinárov.

2. máj 2013

Nová séria eurových bankoviek

Dňa 2. mája bola v Bratislave oficiálne uvedená do obehu nová séria eurových bankoviek, nazvaná séria Európa (ES2). Ako prvé boli do obehu vydané bankovky v nominálnej hodnote 5 €.

Bankovky série Európa si aj naďalej zachovávajú štýl epoch a slohov z prvej série a majú rovnaké dominantné farby. Úpravou sa zdokonalili ochranné prvky, ktoré zabezpečujú lepšiu ochranu pred falšovaním a vyššiu bezpečnosť bankoviek.

5 € bankovka má tieto nové ochranné prvky:

- na ľavom a pravom okraji novej bankovky je séria krátkych vystupujúcich čiarok
- vo vodoznaku vidieť portrét Európy, postavy z gréckej mytológie
- v ochrannom prúžku vidieť znak €
- v holograme vidieť portrét Európy a okno, t.j. hlavný motív bankovky
- smaragdové číslo, ktoré pri nakláňaní bankovky vytvára svetelný efekt

Nové bankovky sa budú dať ľahko rozpoznať od bankoviek prvej série, ktoré naďalej ostávajú v platnosti. Séria Európa bude mať rovnaké nominálne hodnoty ako predchádzajúca séria, t. j. 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € a 500 €, ktoré budú do obehu zavádzané vo vzostupnom poradí.

Viac informácií o sérii bankoviek Európa: <http://www.nove-eurobankovky.eu/>.

jún 2013

Obozretný dohľad na makroúrovni

V júni 2013 nadobudla účinnosť novela zákona o dohľade nad finančným trhom, ktorou sa ustanovilo, že NBS vykonáva aj obozretný dohľad na makroúrovni.

Základným a strategickým cieľom [politiky obozretnosti na makroúrovni](#) je prispievať k udržiavaniu stability finančného systému ako celku. V rámci tejto politiky NBS identifikuje, sleduje, posudzuje a zmierňuje rizika, ktoré hrozia finančnej stabilite. Dôležitou súčasťou politiky obozretnosti na makroúrovni sú jej nástroje, najmä dodatočné kapitálové požiadavky pre banky (tzv. kapitálové vankúše) a možnosť sprísnenia viacerých regulačných požiadaviek nad rámec harmonizovaných požiadaviek definovaných v legislatíve EÚ. Okrem toho sa môžu využiť aj iné nástroje, ako sú napr. odporúčania, komentáre a odporúčania uvedené v Správe o finančnej stabilite, stretnutia s finančnými inštitúciami, zmeny v monitorovaní rizík a pod.

10. jún 2013

Ochrana finančného spotrebiteľa

Národná banka Slovenska vykonáva od 10. 6. 2013 funkciu jednotného kontaktného miesta na vybavovanie všetkých podaní finančných spotrebiteľov.

Dňom 10. júna 2013 nadobudla účinnosť novela zákona o dohľade nad finančným trhom, na základe ktorej NBS vybavuje podania (sťažnosti) klientov dohliadaných subjektov, ktoré súvisia s poskytovaním finančných služieb alebo s inými obchodmi dohliadaných subjektov. NBS vykonáva funkciu tzv. jednotného kontaktného miesta pre finančných spotrebiteľov všetkých dohliadaných finančných inštitúcií.

Podania môžu klienti zasielať poštou, v elektronickej podobe vyplnením elektronického formulára alebo podaním osobne v ústredí NBS ako aj v exozitúrach centrálnej banky. Podrobnejšie informácie sú k dispozícii na stránke: <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/ochrana-financneho-spotrebitela1>.

4. november 2013

Nová verzia platobného systému SIPS

Retailový platobný systém SIPS, ktorý prevádzkuje NBS, prekročil národnú úroveň a otvoril sa zahraničiu.

Od 4. novembra 2013 platobný systém SIPS pracuje výhradne v medzinárodnom formáte xml, spracováva SEPA úhrady a SEPA inkasá, je pripojený na cezhraničný paneurópsky klíringový dom - systém STEP2, čo umožňuje spracovávanie nielen domácich ale aj cezhraničných SEPA úhrad a SEPA inkás v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru.

Zavedením novej verzie platobného systému SIPS do prevádzky, Národná banka Slovenska tri mesiace pred stanoveným termínom splnila požiadavky Európskej únie vyplývajúce z nariadenia Európskeho parlamentu a rady EÚ č. 260/2012 zo 14. marca 2012. Toto nariadenie stanovuje technické a obchodné požiadavky na úhrady, inkasa a interoperabilitu platobných systémov, ktoré musia byť splnené do 1. 2. 2014.

14. november 2013

Cena guvernéra NBS

Súťaž o cenu guvernéra NBS pre študentov vysokých škôl za najlepšiu dizertačnú, prípadne aj diplomovú, prácu v oblasti ekonómie, vyhlásila centrálna banka v roku 2013 po prvýkrát vo svojej histórii, a to pri príležitosti 20. výročia svojho vzniku.

Guvernér NBS Jozef Makúch udelil v rámci konferencie Dejiny centrálneho bankovníctva cenu guvernéra autorom dvoch dizertačných a jednej diplomovej práce. Práce vyhodnocovala päťčlenná porota zložená zo zástupcov akademickej obce a Národnej banky Slovenska. Guvernér NBS udelil prvú cenu s odmenou 1500 eur Mgr. Marekovi Káčerovi za dizertačnú prácu na tému Predikcie finančných kríz s využitím metód finančnej ekonometrie. Druhú cenu s odmenou 1000 eur získal Bc. František Čech za diplomovú prácu Dynamic Portfolio Optimization During Financial Crisis Using Daily Data and High-frequency Data a na treťom mieste s odmenou 500 eur sa umiestnil Mgr. Peter Ondko s dizertačnou prácou Essays on Access to External Finance, Acquisitions and Productivity. Ako uviedol guvernér NBS Jozef Makúch počas vyhlásenia súťaže, cieľom ocenenia je podporiť najlepších študentov ekonómie na Slovensku a pomôcť im stať sa príkladom pre ďalšie generácie študentov.

Súťaž o cenu guvernéra plánuje NBS organizovať každoročne.

december 2013

Koniec platnosti slovenských korunových mincí

Rok 2013 bol posledným rokom, keď si mohla verejnosť vymeniť slovenské korunové mince za eura.

V zmysle platnej legislatívy bol termín ukončenia výmeny korunových obehových mincí za eura 2. január 2014.

V roku 2013 (vrátane 2. januára 2014) sa z obehu vrátilo 1,8 mil. kusov korunových obehových mincí v hodnote približne 4,9 mil. Sk, pričom v decembri sa z toho vrátila takmer polovica v množstve i v hodnote. Celková hodnota vrátených korunových obehových mincí predstavovala 51,3 % z ich hodnoty v obehu k 31. decembru 2008. Počet nevrátených korunových obehových mincí dosiahol 390,5 mil. kusov a predstavoval hodnotu 716,3 mil. Sk (23,78 mil. €).

Výmena slovenských korunových bankoviek a korunových pamätných mincí nie je časovo obmedzená.

Rok 2014

1. február 2014

Jednotná oblasť platieb v eurách

V rámci 33 európskych krajín sa cezhraničné platby v eurách začali uskutočňovať za rovnakých podmienok a rovnako efektívne ako domáce platby.

Táto zmena sa dotkla dvoch významných platobných nástrojov a to úhrad a inkás. Slovenská republika tak v stanovených termínoch splnila požiadavky Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách. Jedným z dôležitých medzníkov príprav na SEPA bolo rozhodnutie Bankovej rady NBS o implementácii SEPA štandardov v platobnom systéme SIPS.

- **Výhody, ktoré SEPA prináša:**
- jednotný súbor platobných nástrojov,
- jednotné postupy pri domácich a cezhraničných platbách,
- rovnaký čas na vykonanie platieb,
- zavedenie cezhraničného inkasa.

Zmeny, ktoré SEPA prináša:

- používanie čísla účtu v medzinárodnom formáte IBAN,
- spoločný dátový formát pre právnické osoby,
- odlišný postup výkonu inkasa.

5. jún 2014

Úrokové sadzby v záporných číslach

Rada guvernérov ECB znížila úrokové sadzby na rekordne nízku úroveň, úroková sadzba pre jednoduchové sterilizačné operácie sa prvýkrát znížila až do mínusu na -0,10 %.

Na svojom zasadnutí vo Frankfurte nad Mohanom prijala Rada guvernérov ECB nasledujúce rozhodnutia o menovej politike:

- úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie Eurosystemu sa s účinnosťou od operácie vyrovnanej 11. júna 2014 znížila o 10 bázických bodov na 0,15 %,
- úroková sadzba pre jednoduchové refinančné operácie sa s účinnosťou od 11. júna 2014 znížila o 35 bázických bodov na 0,40 %,
- úroková sadzba pre jednoduchové sterilizačné operácie sa s účinnosťou od 11. júna 2014 znížila o 10 bázických bodov na -0,10 %.

23. september 2014

Nová 10 eurová bankovka v obehu

23. septembra bola do obehu uvedená nová bankovka 10 € série Európa.

Podobne ako nová bankovka 5 € má aj nová bankovka 10 € niekoľko zdokonalených ochranných prvkov a vynovený vzhľad:

- vo vodoznaku vidieť portrét Európy, postavy z gréckej mytológie,
- v ochrannom prúžku vidieť znak €,
- v holograme vidieť portrét Európy a okno, t.j. hlavný motív bankovky,
- smaragdové číslo, ktoré pri nakláňaní bankovky vytvára svetelný efekt, ktorý sa pohybuje nahor a nadol, a zároveň mení farbu zo smaragdovozelenej na tmavomodrú,
- na ľavom a pravom okraji prednej strany bankovky sa nachádza vystupujúca tlač.

Vďaka týmto a ostatným ochranným prvkom sa bude dať nová bankovka 10 € veľmi ľahko overiť hmatom, pohľadom a naklonením.

Viac informácií o sérii bankoviek Európa: <http://www.nove-eurobankovky.eu/>.

26. október 2014

Výsledky komplexného hodnotenia bánk

Výsledky komplexného hodnotenia ECB potvrdili, že slovenské banky sú stabilné, dôveryhodné a zdravo fungujúce.

Európska centrálna banka zverejnila výsledky komplexného hodnotenia bánk, v rámci ktorého bolo posudzovaných 130 najväčších bánk v eurozóne so stavom k 31. decembru 2013. V prípade 25 bánk bol zistený celkový nedostatok kapitálu vo výške 25 mld. eur.

Zo slovenských bánk boli do komplexného hodnotenia zapojené Všeobecná úverová banka, a.s., Tatra banka, a.s. a Slovenská sporiteľňa, a.s., ktoré dosiahli výborné výsledky. Celková primeranosť najkvalitnejšieho kapitálu (CET1 - Common Equity Tier 1) týchto slovenských bánk vysoko prevyšuje minimálne limity aj po aplikovaní záťažového testu.

Viac informácií: [Súhrnná správa z komplexného hodnotenia](#).

4. november 2014

Jednotný mechanizmus dohľadu

Nový systém bankového dohľadu v Európe.

Jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism - SSM) je jedným z pilierov nového systému bankového dohľadu, ktorý pozostáva z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených krajín. Jeho hlavným cieľom je prispieť k bezpečnosti a zdraviu úverových inštitúcií, k stabilite európskeho finančného systému a zabezpečiť tak konzistentný dohľad.

ECB v spolupráci s príslušným národným orgánom dohľadu, t.j. na Slovensku v spolupráci s NBS, začala vykonávať priamy dohľad nad 120 významnými bankovými skupinami, ktoré predstavujú 82 % aktív bankového sektora eurozóny.

Ostatné banky so sídlom na území Slovenska zostávajú pod priamym dohľadom Národnej banky Slovenska.

Viac informácií o SSM: bankingsupervision.europa.eu

Rok 2015

1. január 2015

NBS chráni finančného spotrebiteľa

NBS dohliada na ochranu práv finančných spotrebiteľov.

Národná banka Slovenska od 1. januára 2015 dohliada dodržiavanie spotrebiteľských pravidiel zo strany subjektov na finančnom trhu, ktoré majú od NBS povolenie na výkon činnosti, registráciu, prípadne podnikajú na Slovensku na základe notifikácie z iného členského štátu Európskej únie. NBS túto činnosť vykonáva štandardnými nástrojmi:

- **dohľad na mieste** - preverovanie dodržiavania povinností dohliadaného subjektu priamo v jeho priestoroch,
- **dohľad na diaľku** - formou vyhodnocovania informácií, ktoré si vyžiada od dohliadaného subjektu, prípadne z monitoringu jeho predajných a informačných aktivít na internete a v médiách,
- **dohľad pod utajenou identitou** (mystery shopping) - NBS môže urobiť kontrolný nákup finančných služieb a vystupovať ako skutočný zákazník.

NBS môže tiež vyzvať dohliadaný subjekt, aby okamžite ukončil poskytovanie služby, ktorá porušuje práva spotrebiteľa.

Viac informácií o ochrane finančného spotrebiteľa: <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/ochrana-financneho-spotrebiteľa1>

12. január 2015

Opätovné vymenovanie Jozefa Makúcha za guvernéra NBS

Prezident SR vymenoval Jozefa Makúcha za guvernéra NBS na ďalšie funkčné obdobie.

Prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska za účasti predsedu Národnej rady SR Petra Pellegriniho, podpredsedu vlády a ministra financií SR Petra Kažimíra slávnostne vymenoval Jozefa Makúcha do funkcie guvernéra Národnej banky Slovenska na ďalšie funkčné obdobie.

Jozef Makúch je od 1. januára 2006 členom Bankovej rady NBS, funkciu guvernéra NBS zastáva od 12. januára 2010 a do najvyššej funkcie v centrálnej banke ho opäť vymenoval prezident SR na návrh vlády SR. Funkčné obdobie guvernéra NBS je šesťročné.

1. apríl 2015

Nebankovky pod dohľadom NBS

Licencovanie a dohľad nebankových poskytovateľov spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek.

Dňa 1. apríla 2015 nadobudla účinnosť novela zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorej bude dohľad nad týmito subjektmi vykonávať Národná banka Slovenska.

Jednou zo zmien, ktorá vyplýva z novely zákona, je zavedenie nového povoľovacieho konania NBS. Doterajší Register veriteľov a Podregister iných veriteľov, bol založený na evidenčnom princípe. V novom povoľovacom konaní musia žiadatelia okrem iného preukázať:

- finančnú spôsobilosť,
- pôvod peňažných prostriedkov použitých na založenie spoločnosti a na jej podnikanie,
- odbornú spôsobilosť, bezúhonnosť a dôveryhodnosť zákonom ustanovených osôb.

Zásadnou požiadavkou je preukázanie systému na posudzovanie platobnej schopnosti klientov a systému na poskytovanie týchto úverov vrátane postupov pri riešení nesplácania poskytnutého úveru a postupov pri vybavovaní reklamácií.

Doterajší poskytovatelia spotrebiteľských úverov a iných úverov mohli, na základe evidencie v Registri veriteľov a v Podregistri veriteľov, poskytovať úvery do 31. augusta 2015. Po tomto dátume registre zanikli a poskytovať spotrebiteľské úvery už môžu len [subjekty s licenciou](#).

Najzávažnejšie zistené nedostatky v nebankových spoločnostiach boli:

- predajca nepreveroval príjem spotrebiteľa,
- spotrebiteľský úver bol poskytnutý v hotovosti,
- predajca ponúkal spotrebiteľovi takzvané „doplňkové služby“ k úveru,
- spotrebiteľ musel podpísať zmenku ako zabezpečenie úveru,
- živnostníkovi bol poskytnutý podnikateľský úver, aj keď ho chcel na súkromné účely.

25. november 2015

Nová 20 eurová bankovka

V celej eurozóne bola zavedená do obehu nová 20 eurová bankovka zo série Európa. Eurosystém pre tento účel zabezpečil 4,3 miliardy kusov bankoviek.

Nová bankovka obsahuje niekoľko nových a zdokonalených ochranných prvkov:

- okienko s portrétom v holograme, kde sa pri naklonení bankovky na lícnej strane zobrazia dúhové linky a v strede čísla 20, na rubovej strane drobné čísla 20 dúhovej farby,
- vo vodoznaku a holograme je zobrazený portrét Európy, postavy z gréckej mytológie, po ktorej je táto séria bankoviek pomenovaná,
- smaragdové číslo mení farbu zo smaragdovozelenej na tmavomodrú a vytvára svetelný efekt, ktorý sa pohybuje nahor a nadol,

- krátke vystupujúce čiarky umiestnené na ľavom a pravom okraji bankovky uľahčujú jej identifikáciu, najmä zrakovo postihnutým.

Všetky tieto ochranné prvky sa nachádzajú na lícnej strane novej bankovky a dajú sa jednoducho overiť **hmatom, pohľadom a naklonením**.

Viac informácií o sérii bankoviek Európa: <http://www.nove-eurobankovy.eu/>